neprikl ausoma lietuva

Montrealis • 1971. VI. 2 • Nr. 1250

LITUANIE INDEPENDANT • INDEPENDENT LITHUANIA • EST. 1941

Mr. J. Rugienius
19235 Beaverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

NEMUNAS NEJUNGIA

Gegužės 7 d. vilniškė "Tiesa" paskyrė penkias skiltis aprašyti Lietuvos ryšiams su "Kaliningrado srities darbo žmonėmis". Lietuvos ministrų taryba palaikanti "glaudžius ryšius" su Kaliningrado srities vartotojais ir tiekėjais, kas, esą, "visiškai suprantama", nes, "mūsų respublika ir Kaliningrado sritis sudaro vieningą ekonominį rajoną"...

Kalbos, gandai, svajonės ir svarstymai, o kartais ir autentiškos informacijos apie vadinamosios Kaliningrado, atseit, Karaliaučiaus srities galimą prijungimą prie Lietuvos respublikos Vakarus pasiekia jau porą dešimtmečių. Protarpiais Vakaruosna užklystantieji aukšti ir atsakingi komunistinio Lietuvos režimo pareigūnai ne kartą yra puse lūpų prasitarę, kad pirmaisiais pokario metais Maskva spirte spyrė Karaliaučių su šiauriniais Rytprūsiais prijungti prie Lietuvos. Esą, lietuviškosios partijos diduomenė su Sniečkum priešaky vos atsilaikė nuo tos dovanos.

Mat, Lietuvoje trūko žmonių — dešimtys tūkstančių pasitraukė į Vakarus, šimtus tūkstančių trėmė Sibiran, o ištuštėjusius Rytprūsius juk būtų reikėję apgyvendinti. Aišku, kad būtų atsiųsti rusai kolonistai, o to partijos diduomenė, girdi, norėjusi išvengti.

Ir vėliau, kai 650 tūkstančių rusų Karaliaučijoje jau buvo įkurdinta, prieš maždaug dešimtmetį Maskva pakartotinai siūliusi tą sritį įjungti į Lietuvos respubliką, bet Sniečkus su savo padėjėjais tos dovanos ir vėl atsikratęs. Padidintoje teritorijoje rusai būtų sudarę pavojingai didelį gyventojų nuošimtį.

Kiek tokiuose aiškinimuose yra tiesos — sunku pasakyti, bet kad panašios galimybės Maskvos ir Vilniaus kabinetuose buvo svarstomos, atrodo, yra tiesa. Rimčiausių abejonių, žinoma, iššaukia aiškinimas, kad Sniečkus su savo draugais, esą, išsigandęs per didelio rusų antplūdžio. Tai sunkiai derinasi su žinoma jo politine biografija. Tad ir peršasi įtarimas, kad panašūs aiškinimai apie Sniečkaus rūpestį Lietuvos respublikos lietuviškumu išeivijoje pasėjami politinės kosmetikos sumetimais, kad šiek tiek "sutautinus", "pagražinus" Sniečkaus įvaizdį...

Nenoras Karaliaučiaus sritį prijungti prie Lietuvos respublikos gali būti paaiškinamas daug paprasčiau. Karaliaučius yra ekonomiškai atsilikęs rajonas. Išvystyta žvejybos pramonė pirmoje eilėje tiekia Rusijai. Žemės ūkio gamyba nualinta iki skurdumo. Pramonėje tik iš vokiečių paveldėtieji popieriaus ir celiuliozės fabrikai yra kiekybiškai ir kokybiškai verti dėmesio. Nualintas Karaliaučiaus srities ūkis paprasčiausiai būtų per didelė našta Lietuvos ekonomijai pakelti.

Tos ūkinės naštos visiškai išvengti Lietuvai vis dėlto nepasisekė. Ne kas kitas, kaip Lietuvos žemdirbiai maitina Karaliaučijos gyventojus. Lietuvos pramonė tiekia jai gaminius. Tiesa, savo produkciją Lietuvon siunčia ir Karaliaučiaus srities gamyklos, bet proporcija toli gražu nėra naudinga Lietuvai.

Apie tai netyčiomis minėtame "Tiesos" straipsnyje prasitaria V. Kolesnikovas, vadovaujantis Lietuvos įstaigai, kuri, sovietišku įpročiu, trumpai, aiškiai ir beveik elegantiškai pavadinta "statomų įmonių įrengimų komplektavimo valdyba". Pasak tos valdybos viršininko V. Kolesnikovo, Lietuva šįmet įrengimais aprūpina net 40 Karaliaučiaus įmonių. Tie įrengimai Karaliaučiun dažnai siunčiami "be eilės" (tai Kolesnikovo žodžiai), nors panašių įrengimų Lietuvos įmonės kartais turi ilgai laukti.

Apie tai, kad Karaliaučiaus sritis lietuvių tautai yra svarbi ne vien tiktai dėl pokaryje dirbtinai sukurto geografinio Lietuvos apsupimo rusais ir ne vien tiktai dėl Lietuvai užkrautos ekonominės naštos, atsargiai prasitaria aname "Tie-

(keliama į 3 psl.)

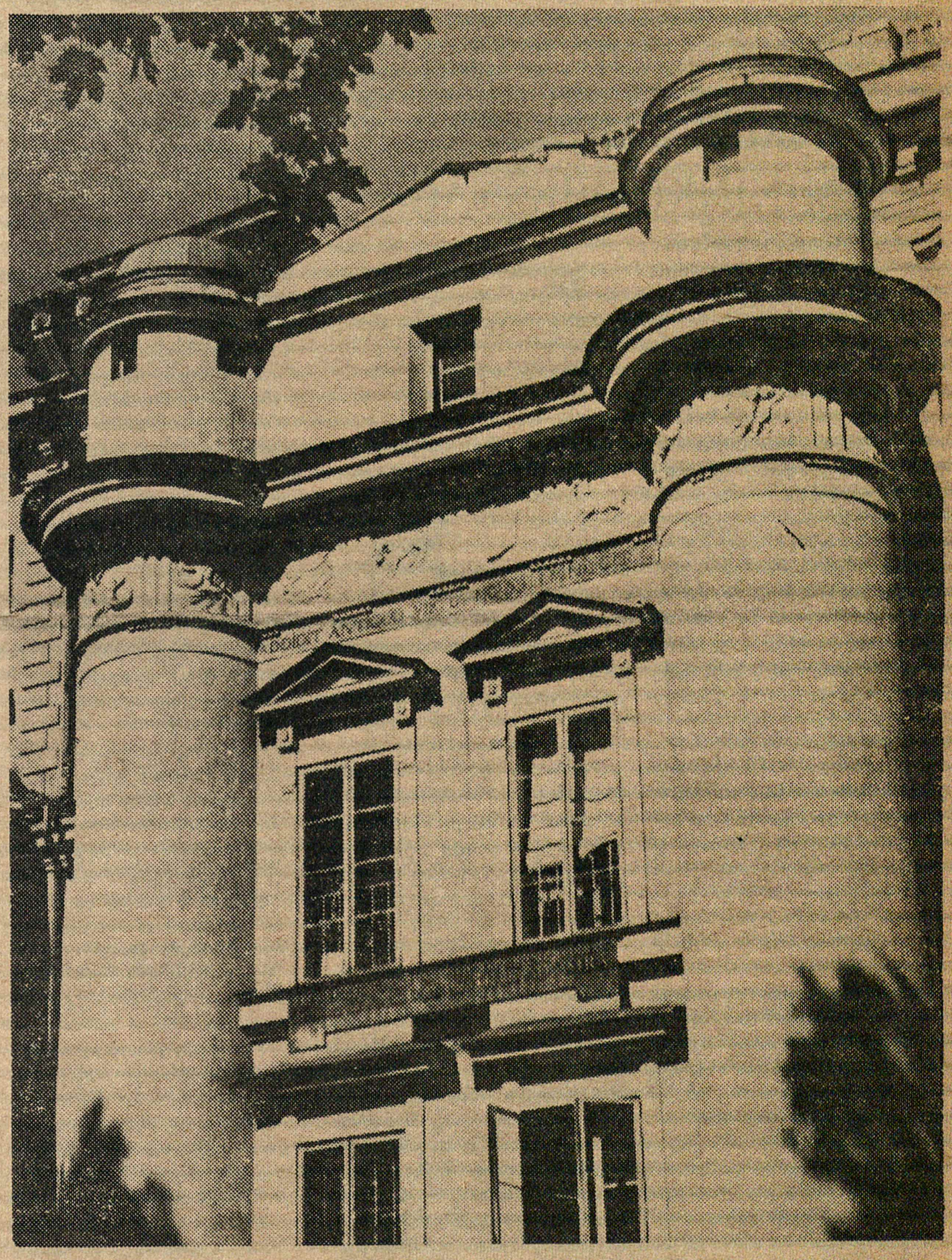

SENASIS VILNIAUS UNIVERSITETAS

DIENOS TEMOMIS

Kalbos apie vadinamąjį kartų tarpeklį jau beveik įgriso. Ir patį išsireiškimą juk išsivertėme iš šmaikščios angliškos frazės — Generation Gap, — kuri ne vien tik anglosaksiškuosiuose Vakaruose įsipilietino kasdieninėje kalboje. Gal kaip tik dėl to, atseit, dėl tos nelietuviškos išsireiškimo kilmės, mūsų išeiviškoje sapudoje kartais išspausdinama nuomonių, kad lietuvių tarpe jokio kartų tarpeklio, girdi, nėra ir, matyt, nė neturėtų būti.

Iš tiesų žinome visuomenių ir periodų, kada rimtesnio kartų tarpeklio nebūdavo, kada maždaug visi — seneliai ir jaunuoliai — iš esmės susikalbėdavo, kada kartų kaita vykdavo, palyginti, ramiai ir neskausmingai. Būdavo taip tuose istorijos tarpsniuose, kada nebūdavo aštrių socialinių įtampų, politinės aistros išsitekdavo ritualizuotuose kanaluose, tautinis antagonizmas nesprogdindavo nusistovėjusių valstybinių sienų. Jaunieji, žinoma, truputį paišdykaudavo, išsidūkdavo, bet ilgainiui vis dėlto perimdavo ne tik savo tėvų vietą visuomenėje, bet dažniausiai ir jų pažiūras bei galvoseną. "Geri buvo laikai" — pasakytų vienos Vaičiūno pjesės veikėjas...

Taip, galima sakyti, jau senokai niekur mūsų planetoje nebėra. Žaibiškai besikeičiančiame pasaulyje, atominiame, technologiškame, kompiuterizuotame, masinės telekomunikacijos — ar dar kaip kitaip pavadinsime — amžiuje gyvenimas, gyvenimo sąlygos, mokslas ir mokyklų pobūdis, idėjos, socialiniai santykiai keičiasi kelerių metų bėgyje. Prieš dvidešimtį, trisdešimtį ar dar daugiau metų susidariusi mąstysena, mokyklose įdiegtas galvojimo būdas, anuometinėje socialinėje ir politinėje tikrovėje susiformavusi pasaulėžiūra, kartais nekritiškai paveldėta tradicinė vertybių skalė šiandieną dažnai yra visiškai nebesuprantama tiems, kurie subrendo, bręsta ir formuojasi visiškai skirtingame pasaulyje, negu jų vyresnieji broliai, tėvai ir seneliai.

Kartų tarpeklis iš tikrųjų yra dabarties tikrovė visur — Azijoje ir Afrikoje, komunistiniame pasaulyje ir Vakaruose, Lietuvoje ir išeivijoje.

Jei skirtinga galvosena ir vertybių skalė jauniems žmonėms trukdo susikalbėti su turėtų dar geresnius santykius su Tarybų Sąjunga šiauriniame pasaulio bendruomenės pakraštyje, tos bendruomenės, kuri žiauriai kenčia nuo nežmoniškos pažiūros į žmogų ir abejingumo aplinkai.

KANADOS MINISTRO PIRMININKO VIEŠNAGĖ

Vienuolikos dienų Kanados ministro pirmininko P. E. Trydeau oficiali kelionė Sovietų Sąjungoje ypatingų staigmenų nesudarė. Politiniai stebėtojai Otavoje ir Maskvoje kelionės išdavas jau anksčiau visiškai teisingai pramatė.

P. E. Trudeau vieši pareiškimai ir politinė laikysena pabrėžia, kad Kanada nėra viena iš pasaulio galybių. Vienas ministro pirmininko kelionės tikslų, be abejo, buvo pabrėžti, kad užsienių politikoje Otava nėra vien tik paklusnus Vašingtono linijos sekėjas, tačiau savarankišką politiką Maskvos atžvilgiu Otava pabrėžia tik tose srityse, kurios yra natūraliai bendros abiem šalim, pvz., problemos, susijusios su amžinosios žiemos rajonais tolimojoje šiaurėje arba suverenumo teisės Šiaurės vandenyne.

P. E. Trudeau ir A. Kosygino pasirašytas protokolas dėl abiejų valstybių santykių Kanadą pavertė pirmuoju Nato nariu, kuris su sovietais yra pasirašęs atskirą savarankišką susitarimą.

Murgaret ir Pierre Trudeau

Čia spausdiname P. E. Trudeau Maskvoj pasakytos kalbos santrumpą:

Šis Kanados ministro pirmininko, pakviesto aplankyti vieną iš didžiųjų pasaulio valstybių, vizitas yra istorinės reikšmės įvykis Kanadai, įvykis, kuris įkūnija daugiametį atkaklų mūsų dviejų vyriausybių darbą, dedant pamatą konstruktyviems dalykiškiems mūsų šalių savitarpio santykiams. Aš tikiuosi, kad šiuo įvykiu taip pat prasideda naujas laikotarpis, per kurį mes galėsime iš vien dar daugiau padaryti.

Mūsų bendradarbiavimo būtinumas yra visiškai suprantamas. Juk Tarybų Sąjunga ir Kanada — artimos kaimynės, nors šis faktas buvo plačiai įsisąmonintas tik pastaraisiais metais. Per visą istoriją didžiulės Arktikos dykumos platumos buvo tokia neįveikiama kliūtis visų rūšių susisiekimui žemynu, kad mūsų dvi šalys ir žemėlapiuose, ir daugumos žmonių vaizduoteje atrodė labai nutolusios viena nuo kitos. Tik pastaraisiais metais mes įsisąmoninome, kad geografijos požiūriu mūsų šalys turi bendras sienas.

Kanada ir Tarybų Sąjunga, be abejonės, yra dvi didžiausios Arktinės pasaulio valstybės. Mes turime daug bendrų problemų, daug sudėtingų uždavinių, ir mūsų atsakomybė didelė.

Problemas sudaro atšiaurus klimatas, didžiuliai nuotoliai, ir sunkiai pravažiuojama vietovė.

Jūsų šalis, ponas ministre pirmininke, yra vadovaujanti pasaulio valstybė savo turimomis žiniomis apie Tolimąją Šiaurę ir jos įsavinimo patyrimu. Kanada tikisi ne tik bendradarbiauti su jumis, bet taip pat gauti naudos iš patyrimo, kurį jūs sukaupėte per ilgus metus.

Ryšium su tuo aš nepaprastai džiaugiuosi, kad per pastaruosius keletą metų buvo užmegzta eilė labai naudingų kontaktų tarp mūsų dviejų šalių mokslininkų, technikos specialistų bei oficialių asmenų ir buvo pasikeista jų delegacijomis. Aš tikiuosi, kad tokių susitikimų padaugės po mano vizito į jūsų šalį. Aš su labai dideliu pasitenkinimu laukiu šią savaitę įvyksiančių pokalbių su jumis dėl bendradarbiavimo Arktikos klausimais ir su didžiuliu susidomėjimu noriu aplankyti du stambius jūsų Šiaurės miestus — Norilską ir Murmanską.

Tarybų Sąjunga ir Kanada turi, žinoma, daug kitų priežasčių be Arktikos, kad domėtųsi viena kita. Geografinė mūsų šalių padėtis įgalina mus matyti pasaulį kiek savotiškoje perspektyvoje: platybės ir nuotoliai leidžia mums, man rodosi, žiūrėti toliau nesutarimų mūsų socialinėse bei politinėse sistemose ir aktyviai ieškoti tų pranašumų, kurių gali būti pasaulyje, kur mažėja įtempimas ir visa žmogaus energija bus skirta pozityviems tikslams pasiekti.

Aš nenoriu teigti, jog tarp Kanados ir Tarybų Sąjungos nėra nesutarimų. Aš nemenkinu ir kai kurių iš tų nesutarimų platumo. Jie yra susiję su klausimais, kurie yra verti dėmesio ne tik moksliniu arba teisiniu požiūriu. Jie yra susiję su stipriai įsišaknijusiais rūpesčiais, kuriuos lemia istoriniai, geografiniai, ideologiniai, ekonominiai, socialiniai ir kariniai veiksniai. Ir vis dėlto mūsų vyriausybių požiūriu daugelis mūsų tikslų yra bendri. Mes norime sukurti savo tautoms pasaulį be karų, taiką, įgalinančią vyriausybes tarnauti žmogui: kelti gyvenimo lygį, šalinti ligas ir skurdą, stengtis padaryti gyvenimą laimingą. O kai kuriuos iš tų tikslų Tarybų Sąjungos bei Kanados bendradarbiavimas bei santarvė gali padėti greičiau pasiekti. Aš tikiuosi, kad mūsų pasikalbėjimai šią savaitę padės suformuluoti nemaža naudingų idėjų. Tačiau idėjoms, kaip ir sėklai, reikia dirvos, kad galėtų sudygti, ir šiuo atveju tokia dirva — pasitikėjimas. Aš manau, kad mūsų pasikalbėjimai apie tarptautines problemas gali padėti stiprinti pasitikėjimą taip pat, kaip ir mūsų pasikalbėjimai apie dvišales problemas. Aš turiu vieną tikslą: stengtis, kad Kanada

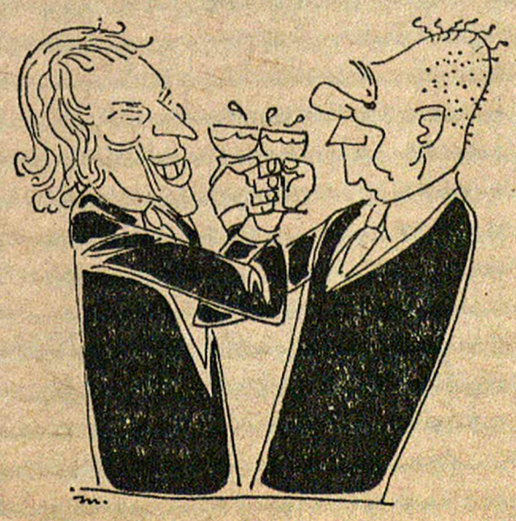

PANORAMA

PASKUTINIAJAM MIRUS

Gegužės 6 d. Londone, Didž. Britanijoje vėžiu mirė Estijos pasiuntinybės Didž. Britanijoje charges d'affaires Ernst Sarapera.

Kovo mėnesį mirus Estijos įgaliotam ministrui Londone A. Tormai, velionis E. Sarapera buvo paskutinis likęs estų diplomatas, kuriam britų užsienių reikalų ministerija pripažino diplomatines privilegijas.

Diplomato mirties proga, įtakingasis Londono savaitraštis "The Observer" gegužės 7 d. išspausdino tokį rašinį:

"Vakarykštė estų diplomato Ernst Saraperos mirtis Londone gali vėl iškelti klausimą apie britų pripažinimą Baltijos valstybių anekcijos prie Rusijos.

"65 m. amžiaus E. Sarepera buvo "ministras", vadovavęs estų "atstovybei" Londone, egzilinis atstovas Estijos respublikos, kuri, kartu su Latvija ir Lietuva, buvo nepriklausoma iki prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą 1940 m.

"Eventualiai Britanija tą prijungimą de facto pripažino ir tokiu būdu nebepripažino buvusiųjų Baltijos valstybių Londono atstovų. Tačiau britų vyriausybė

vyresniaisiais aplamai, tai tas kartų tarpeklis ypač aštrus emigrantų visuomenėje. Ir tai – savaime suprantama.

Vyresnioji ir senoji kartos susiformavo Rytų Europos kultūrinėse tradicijose. Jaunoji karta užaugo, subrendo ir išsimokslino Vakaruose, ji susiformavo, gyvendama demokratiškoje visuomenėje, kur pagarba žmogui, kur civilizuoto elgesio taisyklės, kur pagaliau tam tikras kultūringumas diskusijose yra savaime suprantamas dalykas...

Ir lietuviškoje išeivijoje tas kartų tarpeklis yra visiškai akivaizdus. Mąstysena, vertybių skalė ir lietuviškumo išgyvenimo būdas jaunąją išeivijos kartą skiria ne tik nuo senųjų, bet ir nuo dabartinių pusamžių, kurie, rodos, dar taip neseniai patys pokarėje senuosius baugino savo radikalumu ir veržlumu, atseit, savo jaunumu...

Lietuvos gimnazijas baigę ir lietuviškų universitetų auditorijas aplankyti dar spėję, jie jaunesniesiems savo kolegoms, emociškai poetiškų nuotaikų apimti, primindavo, kad jie iš Lietuvos yra išsinešę testamentą išlaikyti ir perduoti savo lietuvišką kūrybiškumą jauniesiems. Ir turime pripažinti, kad pirmoje eilėje šitų dabartinių pusamžių kartos dėka ištisa plejada jaunųjų lietuvių akademikų šiaurinėje Amerikoje darbuojasi lietuviškuosiuose dirvonuose. Tačiau... tačiau kartų tarpeklis jau ir šiuos pusamžius atskyrė nuo jaunosios išeivijos kartos.

Jaunieji yra vakariečiai. Jie natūraliai bus nustebę, kai diskusijų dalyvis argumentuos ne dalykiškai, bet oponentą užgaulios asmeniškai. Jaunieji niekados nesupras, kai emocinis užsiangažavimas bus supainiojamas su racionaliu protavimu. Ir jaunieji akademikai visuomet bus įžeisti, kai, nuo pat stovyklinių pradžios mokyklos laikų savo laisvalaikį, kūrybiškumą ir užsiangažavimą be kompromisų paskyrę lietuviškumui, seniai nebepildomų testamentų vardan yra išplūstami "netikrais lietuviais"...

Lietuviškumo monopolio neturi jokia karta. Tiesa nenustoja buvusi tiesa vien tiktai dėl to, kad ji jau daug kartų buvo kartota — ateitis priklauso jauniesiems. Taip yra. Ir mes iš tikrųjų galime džiaugtis, kad jaunoji išeivijos karta dar yra tokia lietuviška. Ji, be abejo, yra ir vakarietiška. Bet tai kaip tik gali būti vienas iš istoriškai vertingiausių įnašų į lietuvybės audinį...

REM

---

juos ir toliau traktavo kaip asmenis "su tam tikromis diplomatinėmis privilegijomis".

"Iki anuometinio "ministro" Augusto Tormos mirties praeitą rugpiūtį, E. Sarepera buvo patarėjas Estijos "atstovybėje", gražiame pastate Queen's Gate gatvėje.

"E. Sarepera buvo paskutinis sąraše estų egzilų, kuriem buvo suteiktos specialios diplomatinės privilegijos, kurios, manoma, nebebus suteiktos jo įpėdiniui.

"JAV iki šiol sovietų anekcijai nesuteikė nei de facto; nei de jure pripažinimo ir vis dar pripažįsta Baltijos respublikų egzilų atstovus Vašingtone".

Didž. Britanijos oficialiame diplomatiniame sąraše Lietuvos atstovybės Londone charge d'affairs Vincas Balickas yra įrašytas kaip asmuo, kuriam "asmeniškai Jos Didenybės vyriausybė suteikė tam tikras diplomatines privilegijas".

PERDAVĖ
SKUNDUS

Kanados ministras pirmininkas P. E. Trudeau sovietų įstaigom perdavė Kanados žydų susirūpinimą dėl varžymų sovietų žydams apleisti kraštą. Be to, P. E. Trudeau perdavė ir Kanados žvejų skundus, kad sovietų žvejybos laivai operuoja Kanados rytiniuose pakraščiuose.

IR
AUSTRALIJOJE

Šių metų vasario mėn. sovietų prekybiniam laivui "Novoskovsk" atplaukus į Australijos Sydney uostą, du rusai pareigūnai iš laivo pasišalino ir paprašė politinio prieglobsčio. Vienas iš pabėgėlių, Nazid Solivjev, vėliau pakeitė nuomonę ir balandžio 16 d. grįžo į Sovietų Sąjungą, kur jis buvo palikęs žmoną su vaikais ir motiną.

Trumpai

Kanados teisingumo ministras John Turner išskrido į Londoną išsiaiškinti dėl Kanados konstitucijos paskelbimo juridinės technikos. — Kvebeko konservatorių partija savo politinėje platformoje atmetė dviejų Kanados tautų sąvoką. — Argentinos policija tebeieško trotskistų pagrobto D. Britanijos konsulo. — Australijos oreivybės bendrovė Quantas išmokėjo puse milijono dolerių šantažistui už informaciją, kur bendrovės lėktuvuose yra paslėpta bomba, kurios, kaip paaiškėjo, visiškai nebuvo. — Saskačevano provincijos parlamento rinkimai bus birželio 23 d. — Sovietų prezidentas Podgornis lankėsi Egipte, kur buvo iškilmingai sutiktas. — Bingole, rytinėje Turkijoje, žemės drebėjimas sunaikino 90 nuoš. visų pastatų ir pareikalavo apie 900 žmonių aukų. — Sovietai į Marsą išsiuntė erdvėlaivį, kuris planetą pasieks lapkričio pabaigoj. — Amerikiečių Mariner 9 erdvėlaivis Marsą pasieks lapkričio vidury.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA – VEJASI GYVENIMĄ!

J. A. VALSTYBĖSE

ASS
STOVYKLA

Pasiruošimas šių metų Akademinio skautų sąjūdžio studijiniam suvažiavimui - stovyklai vyksta pilnu tempu. Jis įvyks birželio 26 - liepos 3 dienomis s. V. Jonyno vasarvietėje prie Chesterton, Indiana, USA.

Programos komisija yra suplanavusi rimtą, įdomią ir įvairią programą, kuri turėtų patenkinti tiek vyresniuosius filisterius, tiek mūsų studijuojantį jaunimą. Žinant, kad studijos ir žiemos darbai visus gerokai nuvargino, pramatyti laisvalaikiai, kurie duos progos poilsiui, sportui, pasimaudymui bei kitiems malonumams gamtoje. Vakarai žada būti taip pat įdomūs ir malonūs — literatūros vakaras, dramos ir muzikos vakaras, ir, žinoma, skautiški laužai.

Suvažiavimo - stovyklos programos komisijai pirmininkauja fil. dr. Daina Variakojytė-Fricke ir fil. Ramunė Kviklytė. Komisijos nariai yra: t. n. D. Baraitė, senj. R. Cinka, fil. A. Dundzila, senj. A. Krutulis, senj. A. Markulis, fil. R. Penčyla, dr. T. Remeikis ir senj. R. Vėžys.

Techninką suvažiavimo -stovyklos darbą atlieka Chicagos ASS skyrius, vadovaujamas fil. P. Bielskaus (ASS pirm.), t. n. G. Sabaliūnaitės (ASD pirm.), senj. G. Plačo (korp. Vytis pirm.) ir fil. K. Jėčiaus (FSS pirm.).

Visą suvažiavimo-stovyklos rengimo darbą koordinuoja FSS centro valdybos pirm. fil. Rimantas Dirvonis.

Akademinio skautų sąjūdžio vadija ragina visus narius suvažiavime - stovykloje gausiai dalyvauti. Taip pat yra kviečiami vyresniosios skautės ir skautai vyčiai.

Registruojamasi šiuo adresu: fil. Kęstutis Jėčius, 1310 Wayside Dr., Villa Park, Ill. 60181, USA.

2844 ATEIVIAI
IŠ LIETUVOS

Nuo 1961 m. iki 1970 m. JAV išdavė 2844 imigrantines vizas asmenims, gimusiems Lietuvoje.

Per tą dešimtmetį buvo išduotos 633 vizos ne imigrantams, gimusiems Lietuvoje.

IŠRINKTAS
LIETUVIS

Dr. Jonas Genys, Marylando universiteto biologijos profesorius, gegužės 22 d. buvo vienbalsiai išrinktas JAV respublikonų partijos tautybių tarybos vykdomuoju sekretoriumi.

Respublikonų tautybių tarybos suvažiavime Vašingtone dalyvavo apie 10 lietuvių atstovų.

NEMUNAS NEJUNGIA

(atkelta iš 1 psl.)

sos" straipsnyje cituojamas akademikas K. Korsakas. Mažosios Lietuvos jis nedrįsta pavadinti Mažąja Lietuva, bet išvengia ir to dirbtino Kaliningrado srities pavadinimo.

Jis sako: "Kaimyninė sritis yra taip pat respublikos Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto darbuotojų tyrimo sritis, nes ten yra lietuvių literatūros klasiko K. Donelaičio gimtinė. Ten jis gimė, ilgus metus gyveno..."

Taigi ta "kaimyninė sritis" — Mažoji Lietuva — šimtmečiais valdoma ir kolonizuojama vokiečiais, iki pastarojo karo vis dėlto išlaikė dar daug etnografinių ir demografinių lietuviškų bruožų. Ir maždaug teisingai "Tiesa" rašo, kad Nemunas šimtmečiais sudarė sieną, iš už kurios Lietuvai grėsė vokiečių veržimasis į rytus, žinomasis germanų Drang nach Osten. Ir straipsnyje džiaugiamasi, kad to pavojaus nebėra, kad Nemunas pasidaręs jungianti siena.

Sutikdami, kad vokiečių agresijos pavojus yra kelis šimtus kilometrų nustumtas į Vakarus, lietuviai Lietuvoje ir emigracijoje vis dėlto puikiai supranta tą naują, dar grėsmingesnį pavojų, Lietuvai atsidūrus tarp dviejų rusiškų teritorijų — rytuose ir vakaruose.

Po to, kai Mažosios Lietuvos lietuviški etnografiniai ir demografiniai elementai Mažojoje Lietuvoje buvo išrauti su šaknimis, kai net vietovardžiai yra dirbtinai pakeisti grynai rusiškais — Nemunas iš tikrųjų pasidarė siena, kuri nejungia.

E. Ilinis

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

NESUSIKALBĖJOM IR NESUSIKALBĖSIM

Išeivijos su kraštu santykių gvildenimu jau seniai sielojamasi.

Anksčiau tai buvo nuomonių poliarizacijos laikai. Šiandieną padėtis nusistuvėjusi, nors niekas iš esmės nepasikeitė. Raganų nedeginam, bet nepasitraukėm nė iš užimtų pozicijų.

Diskusijose pavargom besiklausydami tų pačių argumentų ir jaučiam įsigalinčią apatiją. Dalis bendravimo šalininkų išsikvėpė, atsitrenkę į nenugalimą establišmento sieną ir resignavo. Narsesni, protestuodami prieš spaudos šališkumą, griebėsi savą laikraštį leisti. Tačiau ką reiškia naujas laikraštis, kai senųjų prenumeratų skaičius, veikiant neatšaukiamam gamtos dėsniui, nesustabdomai mažėja?

Kodėl bendravimo klausimu nepavyko (ir tikriausiai niekada nepavyks) susikalbėti patriotiškai nusiteikusiams išeiviams priežasčių ieškoti apie praeities nuoskaudas, krašto okupacijos nepripažinimą, Lietuvos laisvinimo bylos reikalą, pasimetimą ir pan. Tačiau sunku patikėti, kad išeivijoj tik savanaudžiai oportunistai ir naivūs piliečiai gyvena. Ne visi ir viršūnių nustatytos drausmės laikosi ar bijo išduoti tėvynę, lankydami Lietuvos solistų koncertus. Pagrįstai ar ne, šios priežastys laiko išeiviją konflikte su tautos kamienu, o, jomis remiantis, ryšis tarp dviejų tautos dalių sudramatinamas.

Nesusikalbėjimo priežastys, tur būt, daug paprastesnės ir jų paviršiuj ieškoti reikėtų. Ar neužmiršom, kad pokariniai išeiviai didesnę dalį savo subrendusio gyvenimo jau užsieniuose praleido? O koks procentas mūsų veikėjų yra užsienyj gimę? Tad jeigu kas sakosi žinąs Lietuvos gyventojų reikalus, dvasią ir artimiausius siekimus — mažų mažiausiai yra sąžiningas. Tuo labiau, kad ryšiai su kraštu per paskutinius 30 metų buvo ir yra nenormalūs.

Praradę tautos kamieno pulsą, patekom svetimon orbiton. Esam lietuviškai galvojantys amerikiečiai, kanadiečiai, australai ar vokiečiai, žiūrint to, kuriam krašte ilgiau gyvenam. Persiėmėm tų kraštų gyventojų galvoseną, priėmėm jų politinę ir ekonominę tvarką. Tai normali gyvenimo tekmė ir jos pakeisti negalim.

Šitokiam fone išryškėja didžiausia mūsų nelaimė, būtent, kad dvi pagrindinės lietuvių koncentracijos pateko į priešiškas stovyklas: kamienas — rusų kultūros komunistinėn stovyklon, o pajėgiausia išeivijos dalis — amerikiečių kultūros kapitalistinėn santvarkon. Bėda, kad abi naujosios pasaulio galybės neturi senesnių tradicijų ar patirties vadovauti pasauliui, ar net savo piliečių reikalais tinkamai pasirūpinti. Jei kitaip būtų, neturėtumėm liūdnų Kudirkos incidentų, kacetų Sibire, rasinių ar socialinių sunkumų ir karo Vietname.

Žmogus daugiausia kalba apie tai, ko jam labiausia stinga, kaip alkanas kad kalba apie maistą. Argi anglas, prancūzas, vokietis kalba tiek daug apie demokratiją ir laisvę, kiek amerikietis ar sovietinis pilietis? Jis neturi ko kalbėti: laisvės ir demokratijos sąvokos per šimtmečius įaugo į tų tautų charakterį ir tapo neatskiriama kasdieniebės dalim, nereikalaujanti save įtikinėti.

Kaip tik dėl šito senų demokratinių tautų atstovai parodo žymiai daugiau pakantos kitaip manančiam ir niekam neperša savo nusistatymo. Amerikiečiai ir sovietai, kur laisvės ir demokratijos sąvokos daugiausia piktnaudojamos, elgiasi kitaip. Kam teko gyventi Lietuvoj pirmosios sovietų okupacijos metu ir vėliau Vokietijoj DP stovykloj, amerikiečių zonoj, tas negali pamiršti su kokiu užsidegimu ir vieni ir kiti piršo savo santvarkos pranašumą. Dvi pararelės linijos, nors ir skirtingų spalvų, bėgo bauginančiai arti viena kitos. Ar toks karštas savo prekės girimas nesukūrė vėliau "The Ugly American" sąvokos ir nesustiprino antikomunistinio nusistatymo anoj pusėj?

Šito vienpusiško įtaigojimo nebejaučia lietuvis amerikietis krašte irgi retas toliau oficialios linijos bemato. Tačiau už Amerikos ir Sovietų Sąjungos ribų gyvenantis lietuvis turi progos žvelgti per trečio neutralaus krašto teikiamą objektyvios informacijos prizmę ir daug dalykų įgauna kitą pavidalą.

Neutralaus krašto pastangas atlaikyti kaimyno įtaką gerai pavaizduoja Kanados bandymas atsispirti amerikiečiams, kurie kapitalo pagalba įsuka Kanadą savo verpetan. Įstatymais reguliuojama įmonių priklausomybė, spausdintų leidinių įvežimas, amerikiečių TV programų perdavimas per Kanados stotis ir t.t. Šiuo metu organizuojama valstybinė korporacija, kurios uždavinys bus jei ne atpirkti Kanados pramonę iš amerikiečių, tai bent savu kapitalu pristabdyti tolimesnį veržimąsi.

Kanada eina dar toliau, kad atsipalaidavus nuo galingo kaimyno įtakos. Šiais metais Sovietų Sąjungoj lankėsi prekybos ministras, tikslu užmegzti ryšius techniškos informacijos pasikeitimo reikalu. Mat, Kanada iki šiol naudojosi išimtinai amerikiečių, kuriuos laikė toliausiai technologijoj pažengusiais, žiniom. Jei tokia galvosena buvusi teisinga prieš keletą metų, tai šiandien Europa, Japonija ir Sovietų Sąjunga daug kur Ameriką lenkia. Tad jei Kanada norinti technologiškai augti — reikia ieškoti informacijos ir patirties šaltinių kitur. "Soviets may fill technological gap" — skelbė Toronto Globe and Mail sausio 7

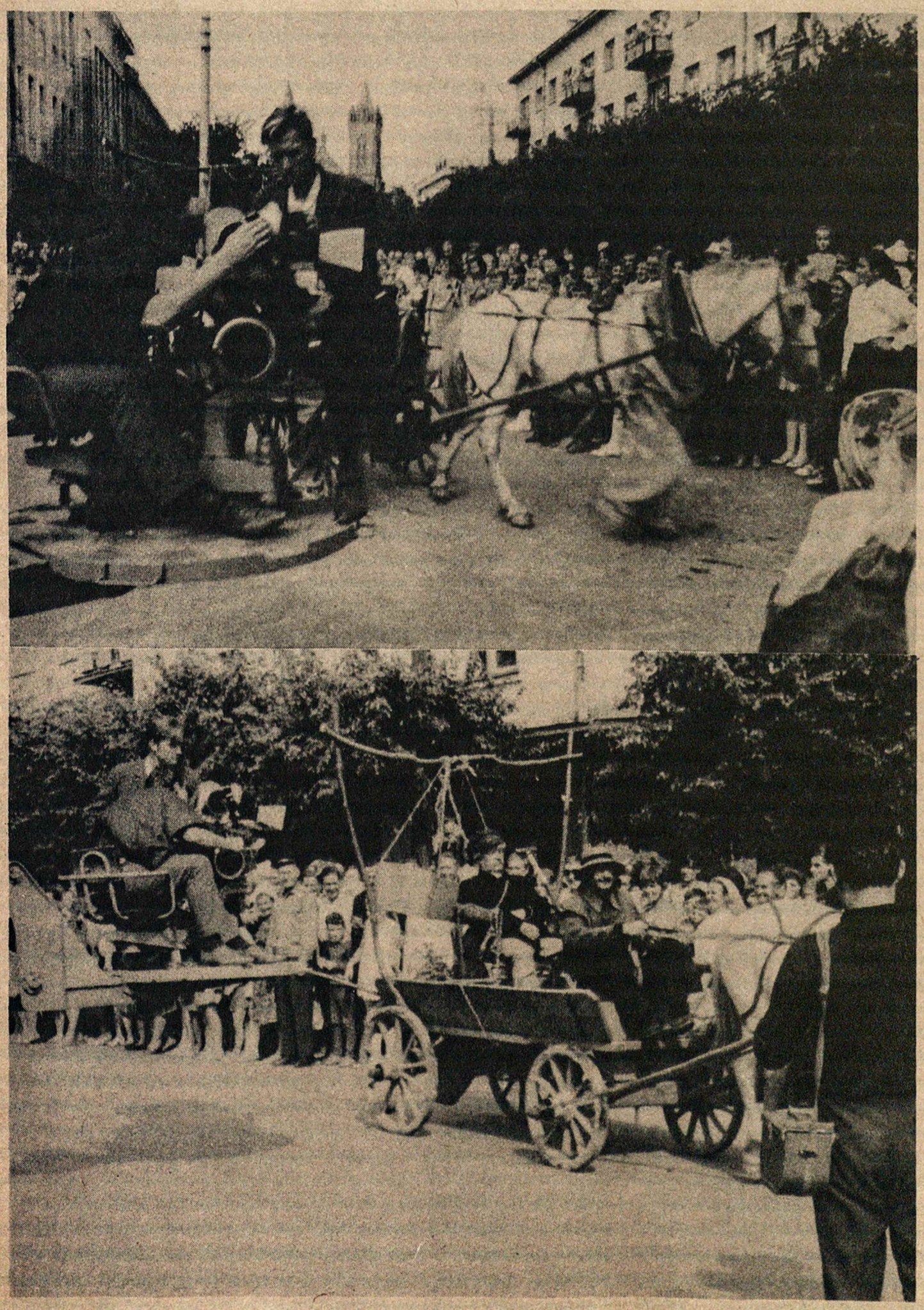

Kupiškio gatvėse filmuojamos tradicinės lietuviškos vestuvės. Apatinėje nuotr. — piršlys.

d., palydėdamas prekybos ministrą Maskvon.

Jei kanadiečiai, neturėdami nė vienalytės tautos, stengiasi išlaikyti savitumą ir nepriklausomybę nuo ekonominės ir kultūrinės kaimyno įtakos, tai išeivijai likti neutraliai dar svarbiau. Praktiškai tai sunkiai įmanoma, reikia ypatingo tautos charakterio. Gal tik žydai sugeba suderinti du nelengvai derinamus dalykus: būti aktyviais gyvenamo krašto piliečiais ir kartu neužmiršti savo tautinių reikalų.

Susiduriam su antrąja mūsų nelaime, būtent, kad pasaulio lietuvių sostinė yra Chicagoj, o ne Londone, Paryžiuj, ar bent Montrealy. Kol išeivijos kultūrinio ir politinio gyvenimo svorio centras bus Amerikoj, tol dėl bendravimo su kraštu nesusikalbėsim. Dar blogiau bus ateity, kai viduriniąją kartą, dar bandančią galvoti europietiškai, pakeis visiškoj Amerikos įtakoj užaugę inteligentai, kurių retam bus prieinama kitom kalbom bet kokia informacija.

Kad tai reali ir neišvengiama ateitis, įrodymų nestinga. Paimkim periodinę spaudą: kuo daugiau redakciniam kolektyve Europos kultūros nepažinusių bendradarbių, tuo šališkesnė ši spauda. (Čia išskirkim kraštutinės kairės ar dešinės laikraščius, kurie tik specifinių tikslų siekia.)

Geras pavyzdys abu Kanados savaitraščiai, kurie ir redaktoriams keičiantis sugeba objektyviau informuoti, negu Amerikos laikraščiai, dažnai tik pakartodami ir užgirdami oficialią krašto liniją. Prisimenam Simo Kudirkos tragediją, kai protestai dėl amerikiečių išdavystės išvirto antisovietinėm demonstracijom, o Simokaičių demonstracijose plakatais "let our poeple go" kopijavom žydus. Jei žydai reikalauja, kad jų tautiečiai galėtų išvykti istorinėn tėvynėn Izraelin, tai mes siūlom palikti Lietuvą tuščią ir persikelti Amerikon... Apgailestautina, kad panašias amerikines nuotaikas ir logiką amerikiečiai lietuviai žurnalistai dažnai perkelia ir Kanados lietuvių spaudon.

Gyvenamo krašto įtaka aiškiai atsispindi inteliektų tarpe. Prisiminkim keletos profesorių iš Vakarų Europos viešnagę Amerikoj ir jų pareiškimus, sukrėtusius Amerikos lietuvius. Bendrai Europoj klausimai, dėl kurių čia nesusikalbam, sprendžiami daug realiau. Atsimenam prieš keletą metų Paryžiuj priėmimą Lietuvos filmų režisoriui, arba pernai meninę programą suvažiavime Vokietijoj atlikusią pianistę. Abiem atvejais ne tik bažnyčios dignitoriai, bet ir nepriklausomos Lietuvos diplomatai nepabūgo kontaktų. Prieš pianistę iš anapus protestavo ne kas kitas, bet viena amerikietė lietuvaitė...

Prisiminkim prieš porą metų 8 lietuvių studentų iš Vokietijos buvojimą Vilniuj, arba ateinančios vasaros lietuvių jaunimo stovyklą Vokietijoj, kur, jei spauda tiksliai informuoja, laukiama stovyklautojų ir iš Lietuvos. Žinoma, sunku patikėti, kad jie galėtų iš Lietuvos išvykti, bet čia jau ne kvietėjų kaltė.

Trečioji nelaiminga nesusikalbėjimo priežastis — amerikietiškas abuojumas kultūrai aplamai. Tikriausiai ne vienas skaitytojas Lietuvoj priėmė kaip pigią propagandą vieno žurnalisto pastabą apie Vašingtoną, kad tai esanti, tur būt, vienintelė pasaulio sostinė, neturinti teatro. (Tai žinoma, neteisybė. Yra ir daugiau tokių sostinių, pvz., Kanados.)

Šitokioj aplinkoj gyvendami išeiviai prarado pajautimą materialinės naudos neturintiems dalykams. Tiesa, didžiuojamės opera Chicagoj, kurią, kai kas, 50-tį švenčiant, bandė laikyti Lietuvos operos tąsa, bet ar tik iš meilės dainos menui lankom jos spektaklius? Daug literatūrinių premijų skiriam, ypač už knygas, kurių tematikai rašytojas mažiausiai gali surinkti patikimos medžiagos, pvz., kolūkiečių gyvenimą.

Ar tikrai Lietuvos solistų koncertų nelankėm (nes lankyti, tur būt, nebegreit turėsim progos) tautinės drausmės ir patriotizmo dėlei? Kad vietoj šitų kilnių tikslų gali daug paprastesnės priežastys, parodo solisto V. Daunoro koncertas pernai kolonijoj, kuri koncerto nesibaidė, net vietos laikraštis skelbimus įdėjo.

Solistą aerodrome pasitiko atstovai gana gausios grupės, kuri kultūriniam vietos gyvenime palieka įnašą, ir užkvietė tuoj po koncerto į vasarvietę prie tolimo ežero šaunioms vaišėms. Būtų gerai viskas buvę, bet kvietėjai ir jų grupė išdundėjo viešnagėn koncerto nesulaukę. Solistas, temparamentingas žemaitis, po koncerto atsisakė važiuoti, pareikšdamas, kad žmonės, kurie jį pasikviečia į svečius, ateina ir į jo koncertus.

1967 m. Expo dienom Montrealy, V. Daunoras pradėjo eilę solistų iš Lietuvos koncertų. Tam pačiam Montrealy jam teko tų koncertų eilę 1970 m. gegužės mėn. ir užbaigti.

Ar šitas įvykis neišryškina, kiek be reikalo karščiavomės dėl tų koncertų? Išryškėjo ir kitas dalykas, būtent, kad solistai buvo siunčiami dainuoti, o ne skaldyti išeivijos eiles, kaip kad įtarėm. Šią žiemą jau nė vienas neatvyko. Mat, sezono metu atimti iš operos Lietuvoj iškilnesnį solistą ir pasiųsti 2-3 mėn. Amerikon, kad jis čia aplankytų 5-6 miestus ir jį išgirstų 1000-2000 žmonių — liuksusas, kurio nė tarybinė Lietuva negali sau leisti.

Taigi savo elgesiu išeivija atmetė paskutinį trupinėlį kultūrinio bendravimo, kuris vienintėlis atrodė galimas tarp dviejų tautos dalių, patekusių į priešiškas stovyklas. Kad dėl tokio mūsų nesusikalbėjimo nukentėjo abi pusės — abejoti netenka.

Vytautas P. Zubas

CITATOS

ŽYDAI
IR LIETUVIAI

Liudas Dovydėnas "Naujienose" balandžio 29 d. taip rašo apie žydus ir lietuvius:

"Lietuvių ir žydų santykius 1940-41 m. laikotarpyje rusai suktai panaudoja kiršindami vienus prieš kitus. Netiesa, kad NKVD, kompartiją sudarė beveik žydai ir buvo didžiausi NKVD inkvizitoriai. Proporcingai imant, žydų procentas kompartijos ir NKVD eilėse buvo didesnis, bet NKVD tarnyboje žiaurumu, fanatizmu pasižymėjo mūsų brolis ne mažiau kaip iš Rusijos atvykę — patyrę budeliai. Netrūko ir žydų, sugebančių neatsilikti nuo Lenino — Dzeržinskio mokinių, bet atvira tiesa reikalauja pasakyti, žydai komunistai buvo kur kas pranašesni išprusimu, kultūra. Nebus maloni kompartiečiams mano atestacija, bet galima paminėti Adomą-Meskupą, Todesą, (jis buvo didelis mūsų tautosakos, literatūros žinovas), M. Chodosaitę, Greifenbergienę. Užteks iliustracijai. Iš mūsiškių buvo tikrai doras žmogus ir gan išprusęs A. Vitas, R. Šarmaitis, M. Meškauskienė — iškilesni. Taip pat tik keletas iliustracijai. Dauguma lietuvių — komunistų buvo pasigailėjo verti Maskvos pastumdėliai; ūmai juos užgriuvo našta — vykdyti Maskvos įsakymus ir vaidinti Lietuvos komunistą ir jiems buvo nepakėliama ir netikėta. Lietuvos kalėjime ar Smetonos "diktatūroje", buvo viskas aišku: neapkęsk visko, kas ne su komunizmu. O, kai atėjo tikra diktatūra — tvirtas Maskvos kumštis, dar tvirtesnė instrukcija, Lietuvos komunistas turėjo nertis iš kailio, stengiantis būti nors pono vertu pastumdėliu. Esu minėjęs, mūsų nelaimė buvo ir kompartijos menkumas. Senam Kremliaus barbarui buvo paranku siundyti žydus prieš lietuvius, lietuvius — prieš žydus ir bestuburius partiečius. Taip jau atsitinka didelių sunkumų išgriūtyje: ieškoma visokių pasiteisinimų, visokių kaltinimų. Tai ir lietuviai, nepavėlavo kaltinti žydų, visu ūgiu puolusių ant Maskvos meškos kaklo, o žydai nesugebėjo ar nenorėjo išsiaiškinti, kad pati didžioji drama yra Maskvos letena visiems. Visi vieningai, apdairiai būtum kur kas lengviau pernešę Maskvos barbarų terorizmą, jei būtum ne suvedinėję sąskaitų, savitarpyje neieškoję kaltininkų.

"Visi Lietuvos gyventojai turėjo laikytis savųjų betkokia kaina. Ne vienas kai kas talkininkavo 1941-44 naciam keršto vedinas, girdi, ką žydai darė Maskvos teroro metu... Tai buvo tamsi aistra, o ne sveiko proto išvada, abiejų okupacijų sunkumuose. Šiandien ir mes ir žydai stovime prieš Maskvos tironiją ir ne visada protas pastumia mus tinkama kryptimi".

• Vokietijos LB taryba korespondenciniu būdu bus renkama lapkričio 23 d. Bendruomenėje reiškiamas nepasitenkinimas naujomis rinkimų taisyklėmis.

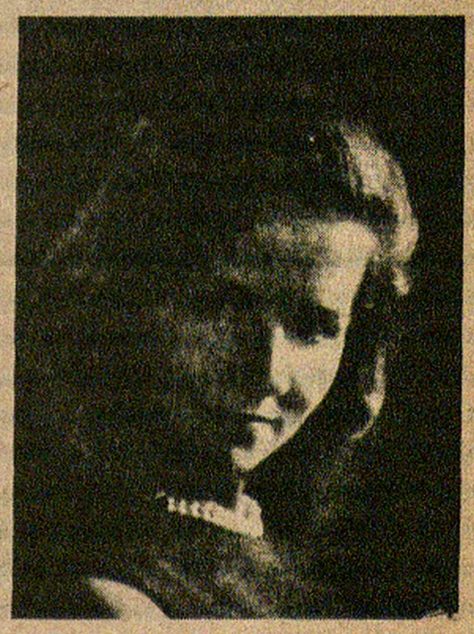

• M. Gailiušytė, dėstanti Cleveland State Universitete prancūzų kalbą ir literatūrą, š. m. pavasario semestrui yra komandiruota į Lavalle Universitetą Quebec, Kanada, vadovauti studentų grupei, kuri pavasario semestre gilina prancūzų kalbos studijas. Ta grupė suorganizuota Cleveland State universiteto, kuris apmoka studijų išlaidas, o pragyvenimą apsimoka patys studentai. Lavalle Universitete viskas dėstoma prancūziškai, todėl praleistas vienas semestras tarp prancūzų daug sustiprins Clevelando studentų prancūzų kalbos mokėjimą.

al gimanto skiltis

NESAUGIOS GATVĖS ČIA IR TEN

Su nemažėjančiu nerimu sutinkame liūdnąjį faktą, kad gyvenimas didmiesčių aplinkoje darosi vis grėsmingesnis, kad įvairaus pobūdžio nusikaltimų skaičius auga, kad vis mažiau besiskaitoma su gyventojų turtu, sveikata, net gyvybe. Nelieka nepaliesti ir mūsų tautiečiai.

Ir lietuviškosios spaudos kronikos žinutėse ne taip retai skaitome apie nuskriaustus, apiplėštus, sužalotus saviškius, vienu kitu atveju net ir gyvybės nustojusius. Mieste iš ties neramu, o ypač sutemus gatvėje darosi nesaugu. Dėl to bent dalinai gali nukentėti ir kai kurios lietuviškosios veiklos apraiškos. Kai kuriose vietose tėvai nelabai nori leisti savąjį jaunimą į repeticijas, sporto įvykius, šokius, susirinkimus, jei tai vyksta sutemus tose miestų dalyse, kurios, bendru supratimu, yra laikomos nesaugiomis. Kanados didmiesčiuose padėtis yra geresnė, bet JAV lietuviai, nežiūrint kur begyventų, šią problemą laiko rimta ir vis didesnio dėmesio reikalaujančia.

Kokia šiuo atveju yra padėtis Lietuvoje? Kraštе, kuriame itin skubiai paaugo miestų gyventojų skaičius ir bendrai industrializacija, padidino ne tik savųjų, bet ir svetimo elemento kadrus. Nuolatinių spaudos žinių apie nusikaltimus ten nėra. Tenka pasikliauti ne oficialios statistikos duomenimis, bet atskiromis žinutėmis, labai nesistematingai pasirodančiomis vietinės periodikos puslapiuose arba vienokio ar kitokio pareigūno karpyto turinio pareiškimais.

Iš tų ribotų šaltinių sprendžiant, augantieji nusikaltimai miestuose kelia daug rūpesčio tiek patiems gyventojams, tiek ir tvarkos organams. Įdomu, kad kai kurios probelmos čia ir ten, jei ir nesutampa, tai bent yra panašios.

Kasdien girdime nusiskundimus, kad įstatymai yra per švelnūs, kad policijos pareigūnų yra permaža didėjantiems uždaviniams atlikti. Beveik tuo pačiu skundžiamasi ir anapus. Štai, "Švyturio" žurnalo Nr. 8 kalba Panevėžio milicijos majoras Romualdas Martinaitis: "Pabūkite su manim vieną parą milicijos budančio kambaryje. Čirškia ir čirškia telefonai. Pastaraisiais metais miestas išsiplėtė. Labai spartus pramonės augimas, neproporcingas, palyginti, su kitomis, pavyzdžiui, su kultūros sfera, sukėlė daugybę problemų... Smarkiai padidėjo ir miesto teritorija. Pagausėjo autotransporto, kuris taip pat sukelia daug rūpesčių. O milicininkų, tų gatvės šeimininkų, nors gatvių kur kas daugiau, kažkodėl manoma, kad neturi proporcingai daugėti. Kartais mums priekaištauja: prasta milicija, nesusidoroja su chuliganais. Ką atsakyti?.. Betgi mūsų milicininko teisės ne per didžiausios. Jūs tik pasižiūrėkite, kiek reikia visokių popieriukų, liudininkų, kad sudrausmintum kurį nors veltėdį ar chuliganą. Man atrodo, kad šia prasme ir mūsų įstatymai ne labai tobuli. Veltėdžiai — chuliganizmo sėkla. Pernai 37 nuoš. nusikaltėlių nusikaltimo metu niekur nedirbo. O kaip mes su jais liberaliai elgiamės? Pagal įstatymą veltėdis yra tas, kuris sąmoningai nedirba keturis mėnesius ištisai. Jeigu po milicijos perspėjimo ir toliau nedirba, reikia jį vos ne jėga nutempti patikrinti sveikatos, net ir tada, kai jis niekuo nesiskundžia, tik po to vykdomasis komitetas gali priimti sprendimą jį įdarbinti.

Padirbėja jis dieną, antrą, ir vėl gali keturis mėnesius nieko neveikti, kol, pagal įstatymą, iš naujo bus pripažintas veltėdžiu. Kalbuosi su tokiais. Ir ką aš girdžiu: "Mane motina išlaiko"; "Žmona dirba, išlaiko"; "Pažiūriu televizorių, pamiegu..." O chuliganizmą, mano įsitikinimu, gimdo veltėdžiavimas, lepinimas, tėvų girtavimas, nesutarimai šeimoje. Beje, daugiau chuliganų iš išsiskyrusių šeimų"...

Norėdami daryti tolimesnes išvadas, turime prisiminti, kad "Švyturys" pirmoje eilėje skirtas ne užsienio lietuviams, bet tik vidaus, lengvesnio pobūdžio informacijos ir populiarios skaitybos ieškančiai publikai.

33 dienos anapus

VYTAUTAS SVILAS (5)

Dauguma piliečių Lietuvoje puikiai žino ir supranta, kokiais metodais Miniotas išgavo iš Marijausko, Maknevičiaus ir kitų parodymus, kuriuos jis atspausdino savo balfiniuose straipsniuose 1970 m. kovo ir rugsėjo mėnesiais. Stasio Zaikausko Miniotas nepaleido namo pas savo šeimą tol, kol Zaikauskas nepasirašė, kad nutraukia visus santykius su manim ir kad savo bute jis manęs niekuomet nepriims ir nesuteiks būstinės "Balfo štabo" veiklai...

Jo rankos šį kartą buvo per trumpos, kadangi tuo laiku, kai buvau Tarybų Sąjungoje, Maskvoje viešėjo Vakarų Vokietijos kancleris Brandtas ir pasirašė draugystės sutartį. Aišku, Miniotui ta sutartis buvo labai neparanki. Manau, kad ir prieš mane su malonumu būtų pakėlęs savo rankas. Galima įsivaizduoti, kiek piliečių turėjo malonumo susipažinti su tomis rankomis, kiek žmonių praleido nemigo naktis ir kiek ašarų jis išliedino toms šeimoms. Per tą savo 20 metų "kūrybinio darbo stažą" jis turėjo tokią laisvę iš LKP pusės, kad pradėjo užkabinėti ne tik reabilituotus piliečius, bet ir komunistų partijos narius. Vienus apkaltindamas, kitus priversdamas pasirašyti jo melagingus straipsnius...

Daug dabar yra visur rašoma apie bendravimą su Lietuvos gyventojais. Aš tai bandžiau daryti. Tačiau su kuo gi bendrauti?

Bandžiau Vilniuje bendrauti su įvairių likimų žmonėmis. Bendravau su berijinių laikų "kontrarevoliucionieriais" — Vilniaus KGB tuoj apkaltino, kad renku senus kadrus atstatyti nepriklausomai Lietuvai. Bendravau su grynais tarybiniais piliečiais, nepartiniais, kurie

APTIKTAS POŽEMINIS TRAKTAS

Pamenu pesimistų juokelius ir istorikų negailestingus „veto": atseit, tokio trakto nėra ir negali būti.

— Trisdešimt kilometrų. Mūsų technikai sunkiai įkandama, o ką kalbėti apie viduramžius, — tvirtino žinovai.

Ekskavatorininkas Ignotas Zaremba, kasdamas griovį už Minsko—Lydos plentų sankryžos, kaušo dantim užkliudė kažką kieta. Grybštelėjo sykį, dar kartą — nė iš vietos. Tada vaikinas, išlipęs iš kabinos, apžiūrėjo pūpsantį „akmenį". Didžiausiai jo nuostabai po metro šešiasdešimt trijų centimetrų žemės sluoksniu atsivėrė išlenktas, lyg duonkepė krosnis, plytų ir akmenų mūras. Viršus baigėsi dailiai tašytų akmenų skliautu.

Vaikinas vėl sėdo į mašiną ir, nugramdęs dvylika metrų tiesia linija, nerado jokios angos.

„Ką tai galėtų reikšti!" — svarstė sau.

Galų gale, atsinešęs darbą ir pasikvietęs vairuotoją Zigmą Pranauską, ėmė laužyti iškilusiame skliaute skylę.

— Iš pradžių buvo ne lauku. Skylės vidus atsidavė pelėsiais, iš kiaurymės kilo sunkaus oro kvapas, — papasakojo korespondentams. — Kiek padvejoję, sušokom į angą.

Patalpa, kurioje atsidūrė vaikinai, nuo stambiais akmenim klotų grindų ir skliautų siekė 2 metrus 10 centimetrų. Jie atsidūrė tamsiame koridoriuje. Skliautuotasis koridorius, pasirodo, besąs slaptasis požeminis kelias (stebėtinai gerai išsilaikęs) iš Vilniaus į Medininkus. Jo plotis — net 4 metrai. Vadinasi, tokiu traktu ne tik pėstysis, bet ir karieta lengvai galėjusi lėkti.

— Už kokių kelių kilometrų, — pasakojo Ignotas, — ant požeminio grindinio tyvuliavo vanduo, kuris dvokė sugedusiu kiaušiniu ir siera. Sakau: gal grįžkim, Zigmai, bet anas nė už jokius pinigus.

— Tu boba, — sako. — Jei nori, gali likti, o aš eisiu.

Perbridę iki kelių siekiantį vandenį, jie nuėjo tolyn.

Už pelkės, koridoriaus dešinėje, išvydo angą. Skylė buvo žmogaus ūgio, be durų, šalia kabojo tamsaus metalo žibintas, nors ir uždengtas dulkių sluoksnio, buvo matyti storas žvakigalis.

Prasmukę pro angą, jie atsidūrė kvadratinėje patalpoje. Kampe juodavo gultas, uždengtas sutrūnijusia meškena, grubaus darbo stalas. Čia pat krūva akmenų bei rąstų. Rąstai dar nebuvo subyrėję. Matyt, jie tįsojo neatsitiktinai — pakliuvus podirvio vandenims į požeminę trasą, protėviai kelią remontuodavo akmenimis ir rąstais.

Panaši patalpa vėl buvo už kelių kilometrų ir taip periodiškai kas 3—5 kilometrai.

Kas nuostabu — traktas išvestas tiesia linija, o „kambariai" — tik dešinėje pusėje, išmūryti stambiomis 35×22×14 cm plytomis ir baltojo kalkakmenio gabalais. Lubos skliautuotos, sueinančios gotikine žvaigžde. Kambarių asla daugiausia plūktos rudos žemės arba grįsta vienodo ilgio rąstais. Beveik visuose kambariuose (o jų apžiūrėta aštuoni) stori gultai dengti meškenom, viduryje stalas ir dvi lentynos. Lentynoje, kuri arčiau durų, gulėjo po keturis gerai išsilaikiusius arbaletus, kitose — žvakigaliai, taukinės lemputės, skiltuvai.

Mokslininkai linkę manyti, kad šie kambariai buvę skirti požeminio trakto sargybai (pagal arbaletų skaičių — kiekviename kambaryje keturi, kuri turėjusi kelią apšviesti, saugoti nuo įsiveržimo.

Trijuose kambariuose aptikta odiniuose maišeliuose drūska, aukšti moliniai ąsočiai, o taip pat rupiai maltų ruginių paplotėlių dulenos. Visa tai leidžia manyti, jog trakto sargyba budėjusi pastoviai.

Štai kada mes galime prisiminti Livonijos kronikininką Hermaną Vertbergę, kuris veikale „Scriptorus rerum Livonicarum" mini, jog, apgulus magistrui Konradui fon Madernui pilį „Medininken", „...pagonys po dviejų mėnesių apsiausties stoję sienų ginti trigubai stipresnėm jėgom, lyg pats velnias su savo pulkais pagalbon būtų po žeme atėjęs..."

Apie požeminį kelią kalba ir J. Dlugošas savo veikale „Historiae polonicae libri XII".

Didžiausią sensaciją sukėlė viename trakto kambaryje rastas ventiliatorius: sienoje aptikta medinė lyžtvė, kuria užšauta anga. Atidarius ją, pasirodė ąžuolinis kiauras rąstas, vedantis į pievą. Toje pievoje kadaise būta liūno ar ežero, vadinasi, rąstas, išsikišęs iš vandens, tiekdavęs orą į požemius.

Šeštajame, kiek didesniame kambaryje, kuris turėjęs tris stalus ir palei sieną surikiuotus gultus bei didžiules variu kalinėtas ąžuolo duris, nišoje rasta oda ir geležim apkalta 60×43×27 cm skrynutė. Skrynutė buvo užrakinta dviem spynom ir, jas atrakinus, rasti 78 įvairaus dydžio pergamentai. Keturi pergamentai turi karaliaus Sigismundo trečiojo antspaudus — vadinasi, galima spėlioti, kad traktas dar veikęs XVII amžiuje.

Vieno rankraščio, kurį sudaro 8 lapai, smulkus braižas primena J. Dlugošo rankraštį.

Visi rankraščiai paimti tyrinėjimui.

RIMANTAS ŽILEVIČIUS (G. kr.)

tik tarybiniais metais baigė mokslus ir niekad bebuvo represuoti — juos apkaltino budrumo stoka, išmetė iš darbo, tardė, persekiojo. Bendravau su komunistų partijos nariais — juos apkaltino, kad susideda su kapitalistais, fašistais, juos svarsto partinėse organicijose. Bandžiau dar bendrauti su reabilituotais piliečiais, tačiau ta reabilitacija, kaip minėjau, Vilniaus KGB organuose neturi jokios reikšmės ir juos visus vėl apkaltino praeities nusikaltimais. Iškyla klausimas, su kuo gi belieka Vilniuje bendrauti? Telieka bendravimas su Vilniaus KGB darbuotojais, žurnalistais, korespondentais, tarybų valdžios atstovais, vienu žodžiu, su tokiais, kaip kad pats Miniotas ir į jį panašūs...

Kiek Miniotas prirašė demogiškų straipsnių per savo gyvenimą, tai nei jis pats, nei Lietuvos gyventojai, nei pati KGB tikriausiai nežino. Noriu tik pacituoti jo kelis straipsnius, parašytus metų laikotarpyje. Tie straipsniai rašyti dviem temom: apie siuntinius ir norą išvažiuoti iš Lietuvos.

1964 m. rugsėjo 6 d. straipsnis pavadintas "Veltui stengiatės, ponai". Straipsnio pabaigoje Miniotas rašė: "Veltui stangiatės ponai iš Vokietijos Federatyvinės Respublikos pasiuntinybės. Nesuvilios vietinių Klaipėdos krašto gyventojų nei siuntiniai, nei pašalpos, nei pažadai".

1965 m. kovo 12 d. Miniotas vėl puolė panašiu straipsniu Palangos gyventoją J. Tenikaitį straipsniu "Parašykite, kad aš niekšas". Viena citata iš to straipsnio: "Kam mums jį leisti į Vakarus? Kam mums jį leisti ten, ar tam, kad papildytų revanšistų eiles, JAV žvalgybos eiles? Ar maža jau ten išdavikų? Jis atskalūnas, ar verta atskalūną siųsti pas mūsų priešus?"

Nors Miniotas ir keturlinkas stengėsi Tenikaičio neišleisti į Vokietiją, vis dėlto jis buvo išleistas ir šiandieną gyvena Vakarų Vokietijoje.

1965 m. rugsėjo 23 d. vėl Minioto straipsnis "Tiesoje": "Dovanos su priedu". Citata iš to straipsnio: "Bet ar neturime mes teisės ir pareigos priminti tiems siuntinių gavėjams, jog mūsų įstatymai leidžia gauti sau siuntinius, bet draudžia jais prekiauti".

1965 m. balandžio 27 d. straipsnis "Kas jiems davė tokią teisę?" Citata: "Pasiutusi propoganda, kurią varo radijo stotys, revanšistinių nuotaikų kupini laiškai iš užsienio, VFR pasiuntinybės Maskvoje įtaka, tai vis toji dirva, kurioje gali tarpti įvairūs kudirkos. Vėltėdė, girtuoklis ir aferistė, revanšistas — nedidelis pasirinkimas beliko Vokietijos Federatyvinės Respublikos pasiuntinybei Maskvoje".

1965 m. kovo 31 d. Miniotas straipsnyje "Tėvynės už siuntinį neparduodam" atspausdino daug fotokopijų ir atvirų laiškų, tariamai rašytų tarybinių piliečių. Citata: "Diversijomis, siuntiniais ponai hekeliai ir į juos panašūs revanšistai, šnipų gaujų vadeivos nenupirks Klaipėdos krašto gyventojų".

Tai tik maža dalelytė jo straipsnių, tačiau skaitytojas ir iš šių kelių citatų, manau, susidarys nuomonę, kad normalus žmogus panašių nesąmonių nerašytų. Reikia atsiminti, kad, prieš rašydamas savo straipsnius, jis tardė daugelį piliečių, terorizavo juos ir kad kiekvienas panašus straipsnis buvo rašytas dešimties, dvidešimties, o gal ir daugiau tarybinių žmonių krauju ir ašaromis. Kiek suardytų gyvenimų, į nevilti puolusių, praradusių darbą ar pastogę slepiasi po kiekvienu panašiu straipsniu...

Truputį nukrypau nuo temos. Noriu aprašyti, kas buvo Minioto portfelyje. Miniotui manęs paklausus, ar siunčiau tokiems ir tokiems žmonėms siuntinius, ir man atsakius, kad aš nevedu tokios statistikos, jis šypsodamas man pareiškė, kad galįs man priminti. Atidarė portfelį, prikištą pilną laiškų. Laiškai keturių metų laikotarpio. Vieni mano rašyti pažįstamiems, kiti laiškai rašyti pažįstamų man į Vokietiją. Juos rodydamas, pradėjo mane įtikinėti, kada ir kam aš siuntęs siuntinius. Rodė mano laiškus, kuriuose buvau rašęs, kad siunčiu siuntinį. Rodė ir laiškus mano pažįstamų, kurie atsakė, kad siuntinį gavo.

Vadinas, prisikišęs pilną portfelį svetimų laiškų, Miniotas visą rugpiūtį lakstė po Lietuvą ir provokavo piliečius. Kuris tik jam tardant pasakydavęs, kad negavęs arba neatsimenąs iš ko ir kada gavo siuntinį, tam Miniotas tuoj pateikdavo "dokumentinį įrodymą".

psl. 7

Lietuvos TSR
VILNIAUS MIESTO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS
Lenino pr. 35/1 Tel.: 2-01-60, 2-04-54 ir 2-13-67

Литовская ССР
ВИЛЬНЮССКОГО ГОРОДСКОГО СОВЕТА
ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ
Пр. Ленина, 35/1 Тел.: 2-01-60, 2-04-54 и 2-13-67

№ 11972 Vilnius—Вильнюс, 1970 m. rugsėjo mėn. 3 d.

Pil.Marytei Prialgauskaitei
gyv.Vilniuje,Garelio 15-28

Į Jūsų pareiškimą Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui pranešame,kad Jūsų santuokos su Vytautu Svilu įregistravimas paskirtas eilės tvarka š.m.lapkričio 5 dieną.

Vilniaus miesto darbo žmonių deputatų Tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas V.Sakalauskas

LTSR
VILNIAUS M. DARBO ŽMONIŲ
DEPUTATŲ TARYBOS VYKDOMOJO KOMITETO
CIVILINĖS METRIKACIJOS SKYRIUS
VILNIUS. Komjaunimo, 8 Tel. 2-24-82

ЛССР
ОТДЕЛ ГРАЖДАНСКОЙ МЕТРИКАЦИИ
ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА
ВИЛЬНЮССКОГО ГОРОДСКОГО СОВЕТА
ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ
ВИЛЬНЮС, Комъяуннмо, 8 Тел. 2-24-82

Руководителю _____
Тов. _____
Председателю комитета профсоюза
Тов. _____

Сообщаем, что „5. ноября 1970 *года в* 11⁰⁰ *час, в помещении по ул. Комьяунимо № 8, состоится торжественный акт бракосочетания члена Вашего коллектива тов.* Свилас В.К. - Прялгаускайте М.В.А

Обращеамся к Вам, с просьбой принять участие при торжественном их бракосочетании.

Заведующий отделом гражданской метрикации гор. Вильнюс

Vilniaus įstaigų raštai M. Prialgauskaitei vedybų reikalu

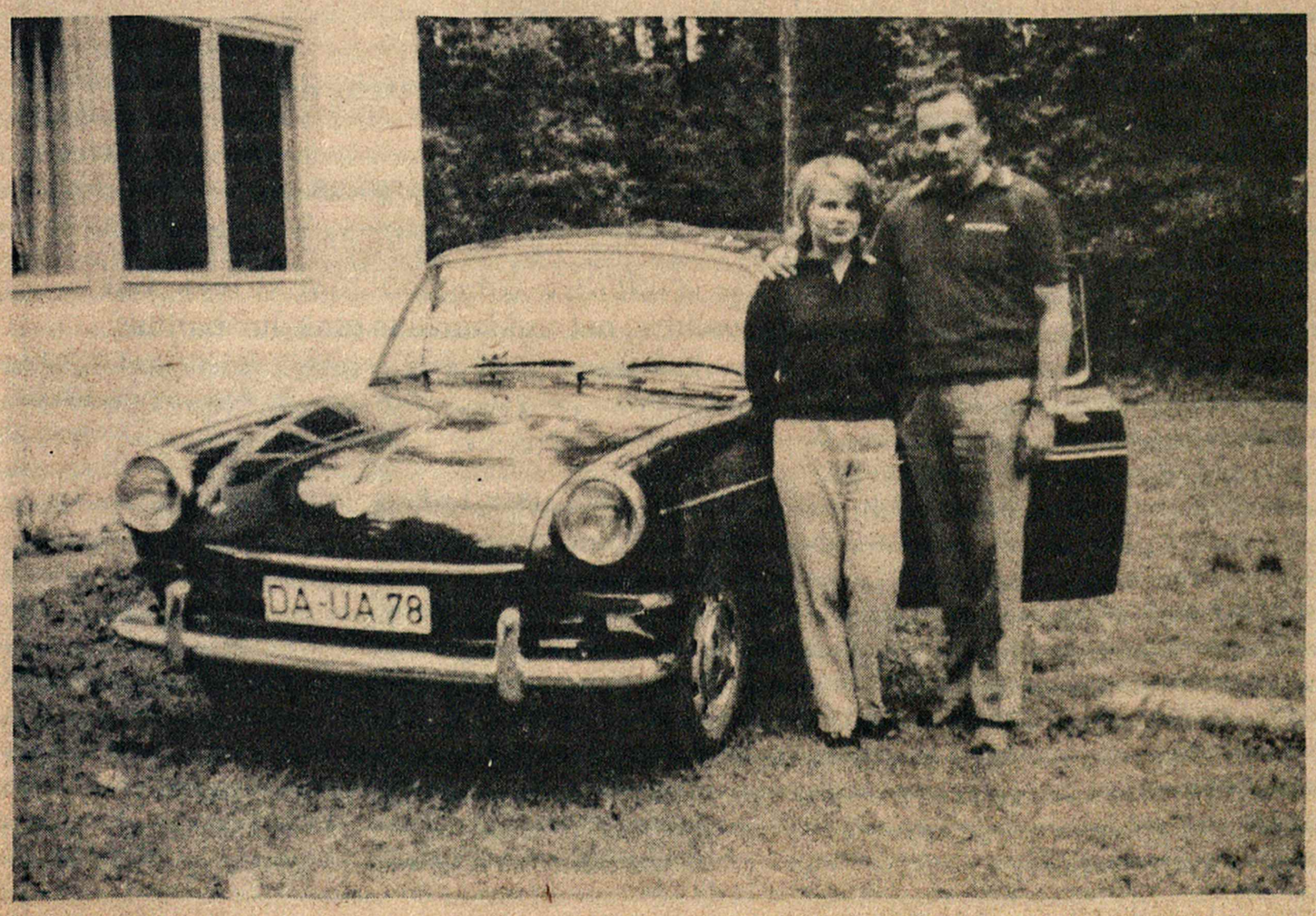

M. Prialgauskaitė ir V. Svilas Minske

APIE LITERATŪRINES SROVES

Toronto Akademikų draugijos pakviestas, žinomas laikraštininkas, knygų autorius, literatūros bakalauras Pranys Alšėnas gegužės 1 d. Prisikėlimo parapijos parodų salėj skaitė paskaitą apie literatūros sroves, kurios santrauka čia paduodama.

Romantizmas literatūroje prasidėjo 1798 m. ir tęsėsi apytikriai iki 1835 m., besireikšdamas visoj Europoj ir Amerikoj.

Paskaitininkas, apibrėžęs žodžio "romantizmas" savoką, nurodė, jog toji srovė buvusi susidomėjusi ypač liaudies kūryba, nes joje radusi nesuteptą pirmykštį išgyvenimą. Ankstyvojo romantizmo pagrindinis žanras pradžioje buvęs romanas. Vėliau pasaka, novelė, lyrika ir drama.

Romantizmas, esąs buvęs labiausiai įsigalėjęs į refleksiją ir misticizmą palinkusiose germanų tautose — ypač vokiečiuose ir angluose. Iš tenai jis apėmęs visą Europą.

Romantizmo buvę keletas tipų: filosofinis romantizmas, metafizinės begalybės siekęs ar filosofines problemas lietęs (Novalis, Krasinskas, A. de Vinji), individualistinis romantizmas, poeto asmenybę aukštai kėlęs ir visuomenę niekinęs, nusidažęs dideliu pesimizmu, kartais vadintas "pasaulio Sielvartu" arba tiesiog bajronizmu (Baironas, Leopardi, Heine, Lermontovas, dalinai Puškinas, Slovackis, A. Mickevičius), istorinis romantizmas (Skotas, Hugo), sentimentalinis romantizmas (Šatobrianas, Lemartinas) ir t.t.

Vokiečiai davę vieną labai stiprų ir charakteringą romantiką — Novalį. Romantizmo periodą Vokietijoj baigęs lyrikas Heine (miręs 1856 m.), tobulos formos satyrikas, ironizavęs romantikus, o kartu ir pats buvęs romantiku.

Buvo nurodyti anglų, prancūzų, italų, rusų ir lenkų romantinės krypties kūrėjai, iki prieita prie Amerikos ir galiausiai prie lietuvių. Esą, lietuvių literatūroj romantizmo pirmieji ženklai buvę sutinkami jau 19 amžiaus pradžioje. Vilniaus universiteto laikotarpyje lietuviškojo sąjūdžio rašytojai beveik išimtinai rašę romantizmo dvasioje: Dionizas Poška, Silvestras Valiūnas, Jurgis Ambraziejus Pabrėža, Simanas Daukantas, Antanas Baranauskas ir Antanas Vienažindys. Lenkiškojo romantizmo įtakos paveikti buvę ir lietuvių tautinio atgimimo rašytojai, aušrininkai; Jonas Basanavičius, Andrius Višteliauskas, Miglovara, Ks. Vanagėlis, J. Sauerveinas. Romantizmui esą priskirtini ir Vincas Pietaris, Maironis, Pranas Vaičaitis, Šatrijos Ragana. Vinco Krėvės padavimai ir dramos taip pat esą priskirtini romantizmui.

Sentimentalizmo (prancūziškai sentimental, jautrus, jausmingas) srovė žinoma literatūroje ir naiviosios kūrybos vardu. Teoretiškai sentimentalizmą formulavęs Šileris straipsnyje "Ueber naive and sentimentalische Dichtung" 1795 m., tačiau šios srovės charakteringos žymės (perdėtas jautrumas, idealų ilgesys, idiliškai elegiška laikysena, troškimas grįžti nesutepton pirmykštėn žmogaus būsenon ir t.t.) jau randamas Richardsono romanuose "Pamela" (1740), "Clarisa" (1747) bei Rousseau romane "Julie" (1761) ir kitų jų epigonų kūryboje.

Nemaža dalis sentimentalizmo laikotarpio knygų buvusios reliatyvios vertės, nors plačiose skaitytojų masėse jos buvusios itin populiarios.

Lietuvių literatūroje sentimentalizmo žymių esą randama Šatrijos Raganos, A. Vienažindžio, P. Vaičaičio ir kai kurių aušrininkų raštuose. Naujesniojoj lietuvių literatūroje sentimentalizmo užtinkame K. Inčūros, K. Zupkos, N. Mazalaitės, St. Būdavo ir kt. kūryboj.

Klasicizmas pagal bendrąją prasmę esąs klasikinių — graikų ir romėnų — tradicijų tęsinys, o ypatingąja prasme klasicizmas esąs pavadinimas tos literatūrinės ir meninės krypties ir tos poetikos bei retorikos, kurios pavyzdžiu ima klasikinį meną ir literatūrą. Klasicizmas aukščiau už viską vertinąs formą, buvimo esmę: žmogaus kūną, jo žodį, jo būdą, pokalbį, laikyseną; buvimo ir gyvenimo formas, etc.

Klasicizmo žodis lotyniškas. Romėnams "classicus" pirmiausia reiškęs piliečių luomus, paskui "classicus" vardu buvęs vadinamas pilietis, mokąs pirmos rūšies mokesčius, o priešingybė buvęs "proletarius". Pagaliau "classicus" imta vartoti netiesiogine prasme: pirmos rūšies, geriausias, paveikslingas. Kiekvienoj tautoj geriausi rašytojai pradėta vadinti klasikais.

17 amžiuje geriausiu menu ir meno mastu buvęs laikomas graikų ir romėnų menas. Dėl antikinio meno sekimo ir dėl to, kad 17 a. rašytojus prancūzai laikė "paveikslingais", mes juos vadiname klasikais, o visą amžių — klasicizmu.

Su ketvirtuoju 19 amžiaus dešimtmečiu romantizmas ėmęs blėsti. Žmogus kitaip ėmęs žvelgi į pasaulį ir kitaip tvarkyti gyvenimą. Tada nuo idealinio - dvasinio pasaulio žmogaus akys nukrypusios į materialinį — žemės pasaulį. Fantastiškas svajones pakeitęs rūpestis kasdienine duona ir kova dėl jos.

Bus daugiau

Prašau jūsų laikraščio man nebesiuntinėti

Kiekvienas mūsų turime labai gerų draugų, nors ne su v i s o m jų nuomonėmis sutinkame, nueiname į susirinkimą, nors ten ne v i s i kalbėtojai visada kartoja tiktai mūsų vienų samprotavimus, pakartotinai apsilankome savo bičiulių vardinėse, gimtuvėse ar kitokiose pagerbtuvėse, nors ne v i s i tenykščiai svečiai mums malonūs ar priimtini. Taigi dėl to, kad n e v i s a d a ir n e v i s i yra visiškai tokie kaip mes patys, dar nedarome didelės tragedijos, — neatsižegnojame senų draugų, nenustojame lankytis susirinkimuose ir neišdaužome savo šeimyninės sukaktis minintiems bičiuliams akmenimis langų.

Bet jau kaikuriais atvejais yra visai kitoks mūsų elgesys, kai susiduriame su spauda, — ypač laikraščių ar žurnalu, — kur n e v i s i straipsniai dėsto ar patvirtina tik mūsų vienų nuomonę, o kaikurie ryškina mintis, priešingas mūsų senesniems įsitikinimams, ar dar kelia faktus, kurie mums nemalonūs ir prikišamai rodo, ko mes nenorime nė iš tolo matyti. Kaip mes reaguojame tada?

Atrodo, kad nepatenkintas skaitytojas galėtų pareikšti ano straipsnio autoriui gerai argumentuotą savo priešingą nuomonę, įrodyti ano nuklydimus, logiško mąstymo trūkumus, arba, jei to nesugeba, palaukti, kol kiti tai padarys. Be to, toks skaitytojas gali ir toliau pasilikti su savo atskira nuomone, nesgi niekas jo neprievartauja keisti pažiūrą į vienaip ar kitaip jo apsvarstytą klausimą.

Deja, redakcijų patyrimas rodo, kad kaikurie skaitytojai tiesiog reikalauja, kad v i s i straipsniai būtinai dėstytų ar patvirtintų tik jų vienų nuomonę. Jeigu to nėra, tai pati skubiausia ir aiškiausia reakcija į nepatinkamą straipsnį paprastai yra pikta ranka sukreivintas labai trumpo turinio laiškas redakcijai:

"Gerbiamieji! Prašau jūsų laikraščio daugiau man nesiuntinėti!"

Ir taškas. Tas klausimas jau išspręstas.

Mes dar galėtume suprasti ar pateisinti kokio nors paprasto isteriškos prigimties žmogelio tokį atliepį. Bet ką sakyti apie išmoslintą, net aukštuosius mokslus baigusį, apie kokį nors užsėdusį gana atlašią ir aukštai iškeltą visuomeninio pareigūno kėdę? Argi šitokie "protestantai" tegali kalbėtis tik su savo vienminte pačia bei kitais savo siauros aplinkos nuolankiais pataikūnais ir gal dar patys su savimi? Negi jie niekad nepaskaito jokios priešingų pažiūrų knygos, nors su ja ir nesutiktų? Negi jie niekad nenori girdėti jokio priešingo žodžio? Tai iš kur kilęs tas jų "visapusiškas" išsilavinimas, tas jų vienų vienintelės nuomonės nepaliečiamas teisingumas? Kaip gali jie įgyvendinti tą visų pageidaujamą toleranciją visuomeninėje veikloje, jeigu jos nė šešėlis nepakenčiamas galvoje?

Keleivis,
1971. V. 25

PRIEŠ 50 METŲ

P. LELIS

Nebuvo skirtumo, ar jie iš Vietnamo, Laoso ar Kambodijos – visi labai panašūs ir kalbėjo prancūziškai.

Gyvenant bendrabutyje ir negirdint kitos kalbos, prancūzų kalbą greit praktiškai persiėmiau ir ji nebesudarė jokio sunkumo studijuoti technikos dalykus. Mano "globėjas" Steponas sunkiai vertėsi viešbutyje – du kart šeimininkė metė jį iš buto už nesumokėjimą nuomos. Gelbėdamas draugą, skolinau jam pinigus. Patariau persikelti gyventi į bendrabutį, bet jis sako "ne, noriu būti laisvas". Jis mokykloje vadinosi Etienne Ratkė, studijavo jau tris metus, buvo judrus, visur lankėsi, viską žinojo ir visiems norėjo padėti, tik ne sau.

Po penkių metų grįžo į Kauną išvargęs ir pilnai "neišstudijavęs", o man už skolą paliko gražų žiedą, kuris, sakė, vertas 500 fr., t.y., lygiai kaip skola. Po dviejų metų, pritrūkęs pinigų, nunešiau tą žiedą į juvelyro krautuvę parduoti. Prancūzas pasakė: "Ça nous n'interesse pas" (jis mūsų nedomina).

KŪČIOS IR NAUJI METAI

Studentų susirinkime buvo sumanyta ruošti bendras lietuvių kūčias. Kur geriau jas suruoši, jei ne pas "vyresnį brolį", rusų "K Nam" restorane. Jie lietuvius maloniai priėmė: "Ach, vy litovcy, svoy liūdi, eto očen prijatno" ... Padedant rusėms, buvo paruošta, kiek galima, pagal lietuviškas tradicijas kūčių valgiai: silkės burokų rasale, džiovinti grybai ir aguonų pienas su barankėlėm, vieton džiovintų kleckų.

Kūčiavojom apie 30 žmonių. Dalyvavo ir D. Cesevičius, specialiai atvykęs iš Koelno, kur jis ruošėsi doktoratui. Pirmininkai Bačkis ir Soblis pasakė prakalbas, priminę tolimą tėvynę ir kūčių prasmę, suvilgindami kau kurias moteriškas akis.

Po 12 valandos svečiai pamažu pradėjo skirstytis. Soblis pasiūlė eiti pažiūrėti, kaip linksminasi prancūzai kūčių naktį, o kartu palydėti Varną, kuris toli gyvena. Prie tos ekskursijos prisidėjom mudu su Ratke ir Česevičius.

Visur gatvėse ir šaligatviuose prancūzai šoka ir dainuoja, o senesni, susėdę kavinių terasose, geria ir šūkauja už "Žesiu Kri" (Jėzų Kristų). Mums atrodė, kad tokios Kūčios yra pasityčiojimas iš šventės.

Varnas vedė mus į savo rajoną, kur jam visos barų savininkės pažįstamos. Įėjus vidun, jis pasveikina šeimininkę, tardamas "einam ieškoti mažojo Jėzulėlio". Matome, kad ir kiti tokiais pat tikslais ateina ir susėdę už baro pradeda gerti už "pti Žesiu" sveikatą. Varną visi čia pažįsta ir sveikinasi, nes jis ilgą laiką tame rajone gyvena. Jis suvalkietis, sakosi, prieš karą gyvenęs "Essuose" (Essen, Vokietijoje).

Aplankę keletą tokių barų, patys pradėjom dainuoti, tada Varnas mus lydėjo į namus... 5 val. ryto.

Naujuosius metus sutikom pas ministrą P. Klimą. Buvo jau tradicija – visi lietuviai eina sutikti Naujųjų metų pas savo atstovą. Salone stovėjo ilgas stalas su užkandžiais ir stipriais gėrimais. Svečiai, kurių buvo apie 30, stovėdami grupėmis šnekučiavosi ir vaišinosi. Atėjus 12 val. min. Klimas pasakė trumpą kalbą, po kurios sugiedojome Tautos himną. Tame Naujųjų metų sutikime teko susipažinti ir pasikalbėti su Liubicz-Milašium ir kitais žymesniais asmenimis.

Dar prieš Naujuosius metus gavau iš Caen universiteto pranešimą, kad esu priimtas į Institut Technique de Normandie-Genie Civil trečią kursą ir galiu po Naujų metų ten persikelti. Priėmimas užsitęsė, nes mano egzaminų reikalu institutas turėjo atsiklausti Kauno u-to technikos fak. Kauno u-to išlaikyti egzaminai buvo užskaityti, ir šį institutą baigti liko du metai. Po Naujų metų išvažiavau į Caen, kuris yra prie Lamanšo, 150 mylių nuo Paryžiaus, Normandijos provincijoje. Kadangi atstumas nedidelis, tai ryšių su sostine nenutraukiau ir dažnai ten lankydavaus.

SOSTINĖS VEIDAS IR ĮVAIRUMAI

Iš Lietuvos kilęs dailininkas Arbit Blatas, nupiešęs Paryžiaus vaizdą su iškrypusiais ir murzinais namais, parodė tik savo fantaziją, bet ne tikrą sostinės veidą. Tokį vaizdelį vargiai pamatytum ir seniausiam Lotynų kvartale.

Iš tikrųjų Paryžius yra švarus, tvarkingas ir jaukus miestas, pasipuošęs architektūriniais perlais, meniškais tiltais, plačiais bulvarais ir gražiais paminklais. Pavyzdžiui – Champs Eliseės. Tai šimto metrų pločio, 2 km ilgio medžiais apaugusi alėja-promenada, prasidedanti nuo Luvro ir Tuileries sodo, einanti pro gražiausią aikštę Place de la Concorde ir baigiasi prie 40 m aukščio Triumfo arkos, kur atsišakoja šešios alėjos, sudarydamos žvaigždę – Etoile. Didieji pastatai, kaip Luvras, Notre Dame, Palais Royal, Trocadero, Eifelio bokštas, Hotel des Invalides, operos rūmai Panteonas, Sorbona, Sacrė Coeur ir šimtai kitų architektūrinių pastatų sudaro Paryžiaus tikrąjį veidą ir jo grožį. Pridėjus dar Folies Bergere, Casino de Paris, Moulin Rouge ir kitas linksmybes, gausime beveik pilną sostinės vaizdą.

Didžiausią įspūdį man padarė, kad pirmą kartą aplankiau "invalidus", kur palaidotas karo genijus Napaleonas, nes ten pamačiau Prancūzijos didybę ir garbę. Invalidų rūmai užima visą kvartalą. Jie buvo pastatyti Ludviko XIV laikais (1670-80), karo invalidų reikalams, bet naudoti ir kitoms karo įstaigoms. Daug vietos užima karo muziejai. Napoleono kapas įrengtas invalidų bažnyčioje, kuri panaši į Pažaislio bažnyčią.

Karo muziejuje surinkti visų karų eksponatai ir istoriški dokumentai. Napoleono skyriuje sudėti jo gyvenimą liečiantieji objektai.

Prie invalidų rūmų yra didelė aikštė Esplanada, kurioje vyksta paradai ir kitokie žaidimai. Teko stebėti prancūzų kariuomenės paradą, bet jis man nepadarė tokio įspūžio, kaip Lietuvos kariuomenės paradas Kaune.

BUS DAUGIAU

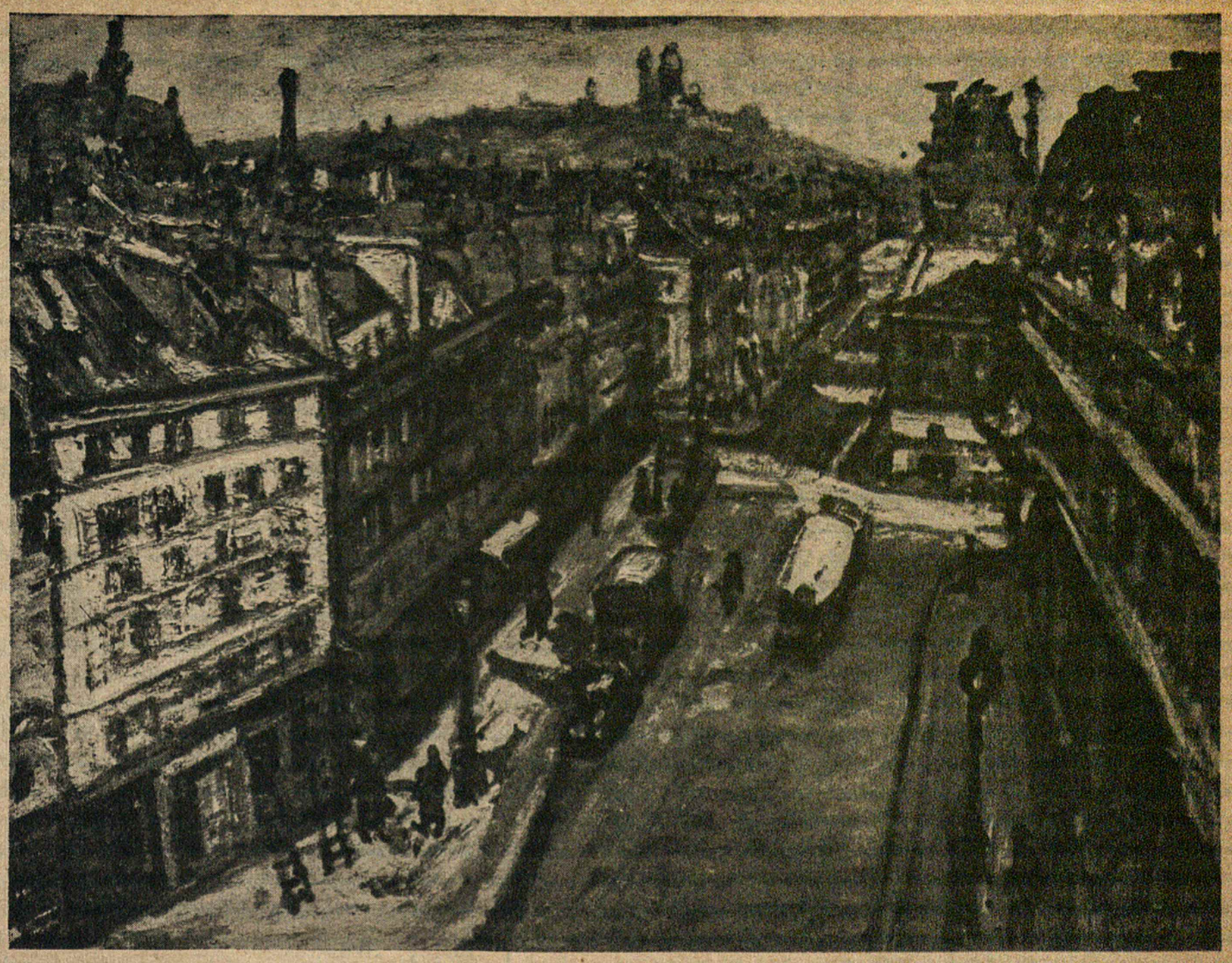

A. BLATAS PARYŽIUS

A. Voldemaras ir P. Klimas

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO. KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik $7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius $1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, La Salle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

Windsor DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.

1205 Church Ave. Verdun, P.Q. Tel. 768-6679.

Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, anklodes, karpetus, sopkas ir visa kita namų apyvoką. Vindsor yra moderni valykla, turinti 25 metų patirtį šiame darbe. Turinti įrengtą moderniškiausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą aptarnavimą.

Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS MŪRINIMO DARBAI IR VIŠOKERIOPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477

Tel. 665-2278

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

LASALLE AUTOMOBILE INC.

BRONX PARK GARAGE

7635, boul. LASALLE

366-7818

* * *

Tel. 365-3364

- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

LAURENT DAIGNEAULT

Président

- išorės taisymas
- dažymas
- ratų derinimas
- kiti remontai

De La Verendrye Blvd

LASALLE, QUÉBEC

BENDRUOMENYBĖS

KLF PARAMA LIETUVYBEI

Kanados Lietuvių fondo nariai gegužės 15 d. Toronte, Lietuvių Namuose, svarstė ir aptarė visą eilę su tolimesne Fondo veikla susijusių klausimų. Pranešimus padarė tarybos pirmininkas dr. A. Pacevičius, valdybos pirmininkas Vyt. Balsys ir iždininkas P. Bastys.

Ta pačia proga buvo priimtas pelno paskirstymo patariamosios komisijos planas. Pagal tą planą, komisija paskirstė 4,000 dol., ir Fondo tarybai padarius papildymą 425 dol., susidarė bendra 4.425 dol. suma.

Paskirstyta taip: KLB Švietimo komisijai 600 dol., lituanistinėms mokykloms ir seminarui 1.500 dol., tautinių šokių grupei Gintaras 250 dol., sporto klubams Vytis, Aušra ir Kovas po 100 dol., Toronto chorui Varpas 150 dol., Hamiltono mergaičių chorui Aidas 50 dol., jaunimo Romuvos, Ateitininkų ir Baltijos stovykloms po 100 dol., KLB Kultūros komisijai 200 dol., "Nepriklausomai Lietuvai" ir "Tėviškės žiburiams" po 75 dol., Vasario 16 gimnazijai 200 dol., Lietuvių Kultūros kolegijai 100 dol., tautybių karavanui 50 dol., jaunimo kongresui 500 dol., radijo programai "Tėvynės prisiminimai" 75 dol.

Pelno paskirstymo patariamosios komisijos sudėtyje 3 nariai buvo skirti ir atstovavo Fondą: pirmininkas J. Šližys, St. Grigaliūnas ir St. Kuzmas. Kiti 3 — A. Bumbulis, J. Gustainis ir H. Stepaitis — atstovavo Lietuvių Bendruomenę.

Kanados Lietuvių Fondo taryba už rūpestingai atliktą komisijos darbą išreiškė padėką.

Priimta į L. fondą 16 naujų narių ir gauta 420 dol. įnašų. Sekantis KLF tarybos posėdis numatytas rudenį. P. B.

VRK ŽYGIAI

KLB visuomeninių reikalų komisija pasiuntė papildomą laišką Turkijos ministrui pirm., prašydama suteikti azylo teises Brazinskams. Apylinkių valdybos ir pavieniai asmenys bei organizacijos prašomos vėl rašyti laiškus Turkijos vyriausybei, kad reikalas nenurimtų.

Buvusiam ministrui pirmininkui J. Diefenbaker pasiųstas padėkos laiškas už iškėlimą pavergtųjų tautų klausimą Kanados parlamente, ryšyje su ministro pirmininko apsilankymu Sovietų Rusijoje.

Visuomeninių reikalų komisija drauge su Krašto valdyba įteikė P. E. Trudeau memorandumą, primindama Lietuvos okupaciją ir prašydama nepripažinti Lietuvos okupacijos. Gautas atsakymas, kad P. E. Trudeau atkreips dėmesį į iškeltus klausimus. Ta pačia proga Krašto valdybos pirm. S. Čepas drauge su latvių ir estų atstovais aplankė vieną iš vykstančių į Sovietų Rusiją kartu su Trudeau parlamento atstovu ir jį supažindino su mūsų laisvės kova bei rūpesčiais ir paprašė mūsų reikalą neužmiršti pokalbiuose Sovietų Rusijoje.

PASITARIMAS NEW YORKE

Veiksnių atstovų pasitarime balandžio 24 d. New Yorke KLB Krašto valdybą atstovavo pirm. S. Čepas ir Visuomeninių reikalų komisijos pirm. B. Sakalas. Sutarta 1972 m. pavasarį sušaukti platesnę veiksnių konferenciją apsvarstyti bei peržiūrėti darbus ir planus vadavimo bei išlaikymo srityse.

st.catharines

PAVYKĘS MINĖJIMAS

St. Catharinės Niagara pusiasalio, Motinos dienos minėjimas įvyko gegužės 9 d. tėvų pranciškonų koplyčioje. Minėjimas pradėtas pamaldomis, kurias užprašė Bnės valdyba už lietuves motinas. Šventas mišias atnašavo ir motinos gar-

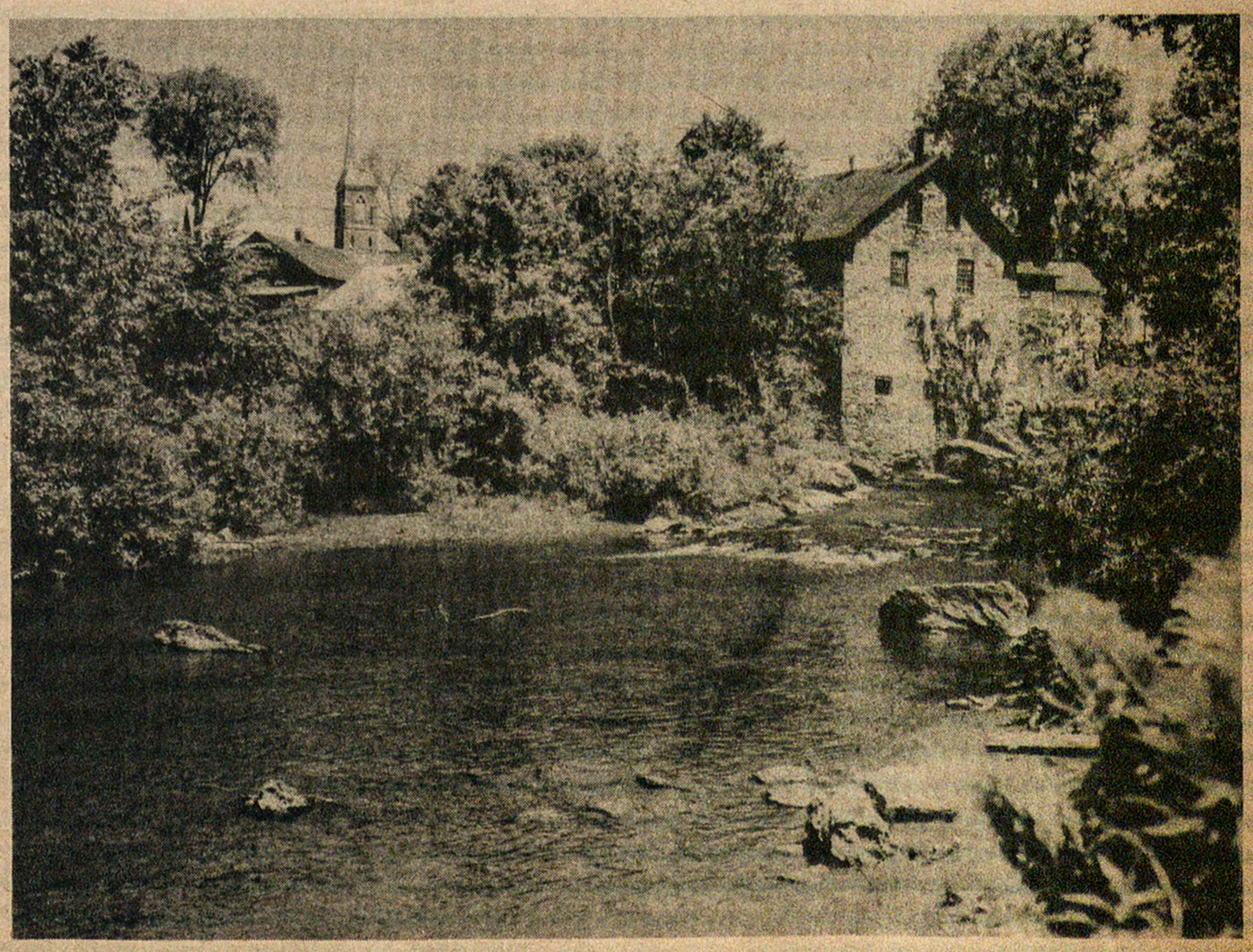

Senas malūnas prie Frelighsbur, Kvebeke

bei pritaikytą pamokslą pasakė tėvas Juvėnalis Liauba.

Po pamaldų didžioje salėje įvyko minėjimas, paskaita ir vietinio jaunimo pasirodymas. Minėjimą atidarė B-nės valdybos pirm. J. Šarapnickas. Pasveikino čia esančias motinas ir atsistojimu paprašė pagerbti mirusias motinas. Visos motinos buvo papuoštos gėlėmis, kurias įteikė šeštadieninės mokyklos mokinės.

Paskaitai pakvietė dr. J. Matulionytę-Čiuplinskienę. Paskaita buvo gerai išmąstyta ir pritaikyta šiam laikui ir dabartinei motinai. Jei motina neprisidės, viena šeštadieninė mokykla nieko nepadarys. Paskaitininkė taip užvaldė klausytojus, kad pilnutėlėj salėj žmonių nesigirdėjo jokio šnabždėjimo.

Po paskaitos programą išpildė šeštadieninė mokykla ir dvi grupės tautinių šokių, jaunesniųjų ir vyresniųjų. Pirmoji pasirodė jaunių grupė, pašoko Šustą, Suktinį ir Malūnėlį, į tarpus įpinant šeštadieninės mokyklos mokinių eilėraščius. Mokyklai vadovauja mokytoja V. Alonderienė, jaunių grupei vadovauja Stasė Zubrickienė. Jaunių grupės šokėja Ramūna Braunel solo dainavo dvi dainas. Vyresniųjų grupė pašoko Kepurinę, Kalvelį ir Malūną. Vyresniųjų grupei vadovauja K. Bieliūnas. Šokių grupių pasirodymas sveikintinas.

Didelė visų padėka tautinių šokių mokytojams Stasei Zubrickienei ir Kostui Bieliūnui ir šokėjams. Šokių grupių išlaikymu turėtų sielotis ne vien tik B-nės v-ba, bet visi Niagaros pusiasalio lietuviai. A. Š.

ŠEIMOS ŠVENTĖ

Draugai ir bičiuliai surengė pagerbimą K. P. Šukiams, jų 20 vedybinio gyvenimo sukakties proga. Susirinko gražus būrys tautiečių iš St. Catharinės ir kitų vietovių. Atvyko iš Chicagos kunigas J. Lechavičius, P. Šukienės brolis, artimi giminės V. Litvinas iš Rochesterio. Tėvas Benediktas Bagdonas, buvęs klebonas, atvyko iš Toronto ir pasakė pagrindinį žodį. Tėvas Juvenalis Liauba, dabartinis klebonas, palaimino stalą ir išreiškė gražiausius linkėjimus sukaktuvininkams.

Pobūvį pravedė S. Šetkus, duodamas progos kiekvienam tarti žodį ar bent sveikinimus išreikšti ir tuo beveik visi pasinaudojo, iškeldami K. P. Šukių žymų lietuvybės darbo įnašą mūsų bendruomenėj. Buvo įteiktos labai gražios ir vertingos dovanos. Atsidėkodami šeimininkai irgi pasakė keletą žodžių. Ypač nuoširdžiai ir gražiai pakalbėjo Petras Šukys, iškeldamas tikrą draugiškumą lietuvių tarpe. Kaip panevėžietis prisiminė ir Panevėžio draugus, kurių apie dešimts buvo šiame jaukiame pobūvyje. Kor.

PARODA

Gegužės 26-28 d. įvyko tautinių grupių menininkų paroda. Lietuvius šiais metais atstovavo S. Šetkus. Parodos vieta buvo Fairview Mail prekybos centre.

DAR APIE FABRIKUS

Ilgus metus gerai veikęs Anthes Imperial fabrikas baigė savo darbą, paleido darbininkus. Fabriką perėmė kita firma, kuri samdys tik dalį žmonių. Šis reikalas palietė ir kelis lietuvius tokiame amžiuje, kad gauti darbą kur kitur nėra daug vilčių. Laimei visi yra spėję gerai įsikurti.

Thompson Products fabrike viskas eina puikiai. Balsavimu darbininkai vėl atmetė amerikiečių uniją. Fabrikas vėl investuoja 10 milijonų dolerių. Praeitais keliais metais investavo 30 milijonų. Didėja darbininkų skaičius. Kor.

APLANKĖ AUSTRALIJĄ

Aplankė Australiją ir po penkių mėnesių laimingai namo sugrįžo žinomo veikėjo Antano Švažo žmona. Kor.

PADOVANOJO PAVEIKSLĄ

Hamiltono ateitininkų loterijai šiemet S. Šetkus nutapė lietuvišką sodybą, nes lietuviški vaizdai darosi vis labiau žmonių mėgiami. Kiek girdėti, to paties autoriaus nutapytas M. Krupavičiaus portretas bus perduotas Belzeko muziejui arba Čiurlionės galerijai. Kor.

BAIGIA KNYGĄ

Antanas Šukys jau baigia parašyti gana stambų veikalą apie Lietuvos nepriklausomybės laikus. Jo seniau parašyta knyga apie nepriklausomybės kovas susilaukė gero visuomenės įvertinimo. Kor.

hamilton

"ŽVILGSNIAI ATEITIN"

Hamiltono Valančiaus šeštadieninė mokykla išleido savo leidinėlį – "Žvilgsniai ateitin". Nuotraukomis, foto montažais ir pačių mokinių piešinėliais iliustruotame leidinyje savo maždaug mokyklinius rašinėlius spausdina vyresniųjų skyrių mokiniai.

Mokyklos vedėjas J. Mikšys savo žodyje, be kita ko, nurodo, kad "Žvilgsnius ateitin" redagavo devintokas Kęstutis Šeštokas.

Pirmoje eilėje leidinyje yra išspausdintas visų mokyklos mokytojų sąrašas. Tačiau atrodo, kad nė vienas išvardintųjų mokytojų nepamokė, kaip lietuviškai taisyklingai rašomos datos ... r.

vancouver

AKTYVUS MM KLUBAS

Balandžio 4 d. įvykusiame Britų Kolumbijos Medžiotojų ir meškeriotojų klubo metiniame susirinkime išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirm. Julius Sakalauskas, vicepirm. Justas Čėsnaitis, parengimų vad. Vincas Skabeikis, ižd. Antanas Stalionis ir sekr. Leonarda Berzynskienė.

Klubas pradėjo ketvirtų metų veiklą.

Kiekvienais metais daromos varžybos sugauti didžiausią žuvį upėse ir jūroje, taip pat nušauti Britų Kolumbijoje didžiausią briedį. Praeitų metų laimėtojai, kuriems buvo įteiktos dovanos yra: Vincas Skabeikis už sugautą lašišą, Liūdas Čėsnaitis už upėtakį ir Max Kokol už sumedžiotą briedį.

Klubas narių skaičiumi vis didėja. Šiais metais naujai įstojo į klubą Antanas Kvietinskas, neseniai atvykęs su šeima iš Saskečevano, ir Jonas Venckus.

Laikinai į Torontą išsikėlė Liūtas Čėsnaitis,

J. I.B. vaistai, patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV ir Europoje, ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 procentų garantuotai, J. I. B. vartodamas 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei plikas, nei žilas.

Užsakymus su $6.00 money orderiu siųsti:
JIB Laboratorija, 2498 Daugall Ave., Windsor, Ont.
arba
1437 So. 49th Ave. Cicero, Ill. USA.

CIL DAŽAI — LOBIS
PAS
QUINCAILLERIE DE LASALLE HARDWARE

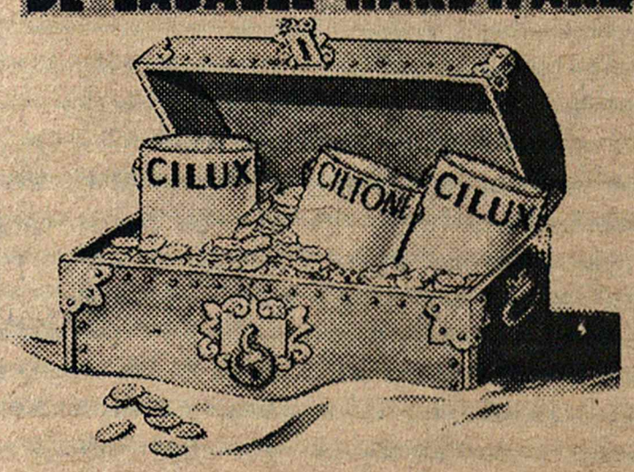

Lengvai dengia vienu dažymu. 1000 spalvų pasirinkimas. Teptukai ir voleliai plaunami vandeniu.
Tik 8.75 dol.

Garantuoti vienos dangos išlaukiniai dažai
Tik 10.00 dol.

Ypač aukštos kokybės dažai. Pusiau matiniai vidui ir pusiau blizgantys laukui.
Tik 5.50 dol.

DE LASALLE HARDWARE
W. Theroux prop.
7688 Edouard, La Salle. Tel. 365-0470
(kampas 6 Ave.)

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.	šėrus ir sutaupas	6%
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	už vienų metų terminuotus indėlius	6½ %
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	ir virš $10.0000 - 3 metams	7%
penktadieniais	9.30 — 8 v. vak.	Duodame:	
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.	asmenines paskolas iš	10%
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.		nekiln. turto paskolas iš	8½ %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.500.000.

SEKANTYS LIETUVIAI GYDYTOJAI

PERKELIA SAVO KABINETUS

nuo š.m. gegužės 1 d. į

NAUJĄ MEDICINOS CENTRĄ

2299 DUNDAS STREET WEST

(Bloor St. W. — Dundas požeminio stotis):

Dr. A. Pacevičius, telefonas 534-4778

Dr. St. Pacevičius, telefonas 535-5752

Dr. A. Valadka, telefonas 531-2933

Dr. J. Yčas, telefonas 535-0161

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO

Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	8% už asm. paskolas
6% už šėrus (numatoma)	
6½% už 1 m. term. dep.	8½% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

aktyvus klubo narys ir geras žuvautojas. Linkime daug sėkmės naujoje vietoje ir darbe.

Vienas iš senųjų klubo narių Jonas Macijauskas iki šiol sėkmingai vertėsi viščiukų ir kalakutų auginimu. Dabar, pardavęs ūkį, persikėlė į naują sodybą, kurioje pasistatė namą. Klubo narys

toronto

NAUJA KLINIKA

Gerame susisiekimo mazge, lietuvių apgyventame vak. Toronto rajone, Dundas ir Bloor gatvių kampe, atidaryta medicinos klinika su įvairių rūšių specialistais, laboratorijomis, vaistine.

Keturi lietuviai gydytojai dr. Ant. Pacevičius, dr. St. Pacevičius, dr. J. Yčas ir dr. A. Valadka ten perkėlė savo kabinetus. Kaip rentgenologas dirbs ir dr. J. Sungaila. K.

GYDYTOJŲ SUSIRINKIMAS

Pasaulio lietuvių gydytojų s-gos Toronto skyriaus susirinkimas įvyks birželio 5 d. pas valdybos pirm. dr. A. Lukienę.

L. TAMOŠAUSKO SUKAKTIS

Žymiam visuomenės veikėjui teisininkui Liūdui Tamošauskui gegužės 17 d. suėjo 65 metai amžiaus.

Liūdas Tamošauskas yra panevėžietis, baigęs Kauno VD universiteto humanitarinį ir teisių fakultetus.

Lietuvoje prieš II p. karą buvo tardytoju ir advokatu.

Nuo pat jaunystės dirbo visuomeninį darbą.

Kanadoje yra daug pasidarbavęs Mažosios Lietuvos bičiulių d-jos veikloje, yra buvęs ilgus metus pirmininku.

Dabar yra KLB Švietimo skyr. vadovu ir daug dirba dėl lietuviškų mokyklų.

J. Ka.

Dail. V. K. Jonynas prie savo sukurto vitražo.
V. Maželio nuotrauka

london, ont.

BALTIJA DĖKOJA

Londono Baltija nuoširdžiai dėkoja Montrealio Gintarui už gražų ir malonų priėmimą.

"Ar jie visi giminės?", klausė autobuso vairuotojas, bežiūrėdamas į atsisveikinantį jaunimą. Prie Aušros Vartų bažnyčios nuskambėjo jaunatviškas "sudiev", kiek liūdnokas, bet pilnas vilties, kad gal ir vėl galėsime pasimatyti greitu laiku.

Londono Baltija dalyvavo Montrealio jaunimo ansamblio Gintaro koncerte. Baltija ir Gintaras publikos buvo nuoširdžiai priimti. Daug plota ir daug bisuota. Daug komplimentų pasakyta ansamblių vadovams bei ansamblių nariams. Gražu, kad Montrealyje yra tiek daug karštų lietuviško meno mylėtojų. Taip pat gražu, kad mūsų meninių ansamblių lygis kyla ir imponuoja žiūrovus.

Ansamblių bendradarbiavimas yra labai svarbus dalykas. Jis skatina jaunimą toliau darbuotis, praplečia jo akiračius, sudaro pažintis, kurios pasiliks ilgai mūsų jaunimo atmintyje. Tebūna garbė tiems, kurie ne tik moka patys gražiai pasirodyti, bet taip pat moka ir kitus pagerbti, pasikviesdami į savo koncertus. B. A.

BAIGĖ MOKSLUS

Vakarų Ontario universiteto medicinos fakultetą pabaigė E. Puodžiukas. Jis yra torontiškis, bet Londone, Ont., praleido septynerius metus, besimokindamas. E. Puodžiukas prieš keturius metus gavo bakalauro laipsnį, o šiandieną jis yra jau medicinos gydytojas. Būdamas Londone jis buvo aktyvus "Baltijos" ansamblio narys,

Po ketverių metų stropaus darbo E. Bliskis pabaigė Vakarų Ontario universiteto inžinerijos fakultetą. Eugenijus buvo uolus ir entuzijastiškas darbuotojas Londono jaunimo tarpe, ir ilgametis Baltijos dalyvis.

Daug sėkmės jaunajam daktarui ir jaunajam inžinieriui. Te malonios valandos, praleistos Bal-

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.75%	Investacines	nuo 9.0% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekm[illegible]iais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasoje, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

7907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. Tel.: 366-0500 366-4203

- *TAISOME IR DAŽOME AUTO-MAŠINAS.*
- *ESAME SPECIALISTAI MOTORINIŲ ROGIŲ*

SAV. G. DESROCHERS

TEXACO

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.	ILLE BIZARD, P.Q.
601 St. Jean Road.	459 Cheerier Street.
Tel. 695-3883	Tel. 626-5175

- Parduodami "SCORPION" firmos motorinės rogės.
- Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinų remontai.
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Lengvai pasiekiama greitkeliu Nr. 40.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE **366-6941**

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

***

TEL. 366-7281

***

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius

366-0330

140 - 2e AVENUE LASALLE

- Šildymo ir vandentiekio taisymas ir naujų įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

tijos eilėse, būna jums kaip gražus atminimas ir prisiminimas, kad neužmirštumėte to krašto, kuriame jūsų tėveliai gimė ir augo. B. A.

PARAPIJOS SUSIRINKIMAS

Po maždaug 2 metų pertraukos, gegužės 16 d. buvo sušauktas Londono Šiluvos parapijos susirinkimas. Pasidžiaugta ir pasigėrėta gražiais parapijos komiteto nuveiktais darbais.

Iškeltas pasiūlymas palikti buvusį komitetą susirinkimo buvo priimtas.

Keletas klausimų pasiliko neaiškių. Kodėl gi parapijos susirinkimas buvo šaukiamas, kai visas autobusas veiklaus Londono jaunimo buvo išvykęs į Montrealį? Kodėl gi nesilaikome vyskupo nurodimų, kad komitete turi būti jaunimo ir kultūrinis atstovas? Cor.

montreal

MALONUS VAKARAS

Gegužės 23 d. įvyko sėkmingas Vytauto klubo narių vakaras, kuriuo buvo atsisveikinta su buv. pirmininku J. Skinkiu ir "oficialiai" susipažinta su naujuoju pirm. J. Skuču.

Klubo vadovybę perėmęs iš tiesų nelengvu metu, J. Skučas su savo malonia žmona S. Skučiene viešnias ir svečius priėmė labai maloniai, gražiai ir vaišingai. Atsisveikinimo proga, J. Skinkienei buvo įteikta labai graži raudonų rožių puokštė.

Vakare dalyvavo ne tik ištikimieji klubiečiai, bet ir nemaža svečių iš Montrealio bei kitų vietovių.

IŠVYKO Į LONDONĄ

Ilgametė verdunietė Julija Tamasonienė persikėlė gyventi į Ontario Londoną, kur jau seniau gyvena jos brolis.

GRĮŽO IŠ FLORIDOS

Visą žiemą praleidęs Floridoje, Montrealin grįžo Stasys Jespelskis, ilgametis NL skaitytojas ir rėmėjas.

1970 METŲ BALANSAS

PRANEŠIMAS SEIMELIO SESIJAI

Bendruomenei priklauso visi ir nė vienas. Kitos organizacijos turi savo narių sąrašus. Kai iškyla koks nors uždavinys arba piniginės problemos, valdyba žino į ką kreiptis. Bendruomenės prezidiumas ar valdyba tokių narių sąrašų neturi, taigi gali kreiptis į visus. Tačiau retas jaučiasi įpareigotas klausyti ar ateiti į talką. Todėl prezidiumui pirmiausia tenka remtis išrinktais į Seimelį nariais, po to aktyvesnėmis organizacijomis ir tik pačiame gele neorganizuotais pavieniais lietuviais.

Bendruomenių organizacijų svarba pralenkia jų pajėgumą. Lietuvių atstovavimas miesto, provincijos ir federalinės valdžios įstaigose yra viena sritis. Ryšių palaikymas su kitomis tautybėmis yra kita sritis. Politinės kovos organizavimas yra trečia sritis. Bendrųjų mūsų kolonijos švenčių, minėjimų ir kitokių įvykių atžymėjimas yra ketvirta sritis. Pagaliau pagalba jau veikiančioms bendrosioms mūsų institucijoms, kaip įvairūs fondai, lituanistinės mokyklos, stovyklavietės ir kiti vienetai, yra dar viena sritis. Tų visų sričių nė neišvardinsi. Kitos organizacijos ribojasi tam tikromis įstatuose nusakytomis ar pasirinktomis darbo sritimis, o Bendruomenei jokių ribų nėra, tenka dirbti tą, ko kolonijos gyvenimas pareikalauja ir ką pats prezidiumas randa reikalingu dirbti.

Per, palyginti, neilgą 18 mėnesių kadenciją, Seimelio prezidiumui teko visus tuos darbus vykdyti. Mūsų kadencija keliais mėnesiais sutrumpinta, kadangi jau seniai buvo projektuojama Seimelio rinkimus atkelti į pavasarį. Mat, rudenį išrinktą Seimelį užpuola staigūs darbai, o ypač Vasario 16 minėjimo ruoša.

Pirmuoju uždaviniu buvusio Seimelio prezidiumas pasistatė pagyvinti ryšius su visuomene ir organizacijomis. To tikslo buvo siekiama įvairiais keliais.

1970 m. pavasary buvo išsiuntinėtas biuletenis visiems Montrealio lietuviams, kurių adresus pavyko gauti. Kartu buvo pridėtas ir lapelis solidarumo mokesčio reikalu. Praeitais metais buvo sukviestas vienas, o šiais metais antras Seimelio ir organizacijų pirmininkų pasitarimas. Buvo išvystyta informacija per lietuvišką spaudą.

Šitos pastangos, atrodo, prisidėjo prie didesnio bendrųjų mūsų reikalų supratimo ir organizacinio suartėjimo.

Prezidiumui arba jo įgaliotiems asmenims teko atstovauti mūsų bendruomenę eilėje kanadiškų ir lietuviškų organizacijų. Kanados dviejų kultūrų ir dviejų kalbų komisijos posėdyje Montrealyje lietuvius atstovavo dr. P. Lukoševičius.

Federalinės valdžios imigracijos departamentui buvo įteiktos žinios apie Bendruomenę ir Montrealio lietuviškas organizacijas.

Ryšiams su latviais ir estais pagyvinti buvo įsteigtas Baltų federacijos skyrius, kuriame lietuvius atstovauja S. Piečaitienė, V. Pėteraitis ir R. E. Maziliauskas.

Kanados Folk Art Council, kuris organizuoja etninį pavilioną Montrealio parodoje, lietuvius atstovavo P. Rudinskas. Jis yra išrinktas į tą tarybą vienu iš direktorių.

Praeitą rudenį dalyvauta Kanados Lietuvių Bendruomenės sesijoje ir Kanados Lietuvių fondo suvažiavime.

Vargu ar verta būtų minėti dažnus Seimelio prezidiumo atstovavimus mūsų pačių montrealiečių organizacijų įvairiose šventėse ir minėjimuose. O visa tai vis dėlto pareikalavo nemaža laiko ir energijos.

Iš svarbesnių renginių pirmiausia paminėtina

(keliama į 14 psl.)

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Dr. E. Andrukaitis
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. V. Giriunienė
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal,
Tel.: 255-3535

Dr. A.O. Jaugelienė
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building. Suite 2001.
Tel. 866-1359.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
B.K. Schneider, BA, BCL
DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD., W.
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

montreal

(atkelta iš 13 psl.)

lietuviu dieną Montrealio pasaulinėje parodoje ir lietuvių skyrius etniniame paviljone. Čia pagarbą reikia atiduoti Birutei Nagienei ir Gintaro ansambliui, be kurių pagalbos tatai būtų buvę beveik neįmanoma įvykdyti. Graži mūsų reprezentacija parodoje, deja, baigėsi labai nemalonia gintarinių eksponatų vagyste, už kurią ir dabar draudimo bendrovė dar nėra atsiskaičiusi.

Vasario 16 abu minėjimai praėjo gana skoningai be didesnių organizacinių trūkumų. Meninę dalį 1970 m. minėjime išpildė Aušros Vartų par. choras, poetai H. Nagys ir M. Saulaitytė, o 1971 m. minėjime — Gintaro ansamblis.

1970 m. rudenį KLB Kr. valdybos kultūros reikalų įgaliotinės M. Ramūnienės iniciatyva įvyko simpoziumas kultūros reikalais, kuris susilaukė pusėtino susidomėjimo.

Praeitų metų birželio išvežimų minėjimą organizavo estai. Lietuviškosios programos dalį išpildė Gintaro ansamblis.

Nelengvas reikalas buvo surasti kandidatus šių metų rinkimams į KLB Kr. tarybą, o labiausiai į Montrealio Seimelį. Daugiau pastangų padėjus buvo galima ir to atsiekti. Rinkimų komisijai sėkmingai vadovavo Bronius Staškevičius.

Be pinigo maža ką galima padaryti. Seimelio finansai niekad nebuvo gerame stovyje, nes solidarumo mokestį mokėjo tik 72 asmenys, o pelningų renginių niekad nebūdavo.

Finansų srityje padaryta didelė pažanga. Energingo iždininko J. Šiaučiulio pastangomis pastoviai solidarumo mokestį mokančių asmenų pašoko netoli 150.

Vasario 16 ruošimas neretai Bendruomenei baigdavosi nuostoliais. Seimelio prezidiumas, bendradarbiaujant Tautos fondo įgaliotiniui, prie įėjimo į Vasario 16 minėjimus paliko tik vieną kasą ir vieną sąrašą, pagal kurį dalyviai savo auką paskiria Tautos fondui ar Bendruomenei, arba padalina tarp abiejų savo nuožiūra. Tatai prisidėjo prie Bendruomenės finansų pagerinimo.

Labai gaila, kad mūsų iždininkas J. Šiaučiulis dabar guli ligoninėje ir negali padaryti pilno pranešimo. Iš buvusio prezidiumo perėmėme apie 70 dol., o perduodame apie 630 dol. Buvo stengtąsi ne tik organizuoti lėšas, bet ir kuo mažiausiai išleisti, kadangi Bendruomenės pajamų šaltiniai labai riboti, o išlaidų vis atsiranda.

Dėkoju visoms organizacijoms, o ypač jų pirmininkams, kurie mums padėjo dirbti. Tačiau didžiausia padėka priklauso artimiesiams bendradarbiams Seimelio prezidiume, būtent, vicepirm. Vaclovui Žižiui, sekr. Petrui Adamoniui, ižd. Juozui Šiaučiuliui, Šalpos fondo įgaliotiniui Pr. Dikaičiui, kultūros ir švietimo įgaliotiniui Algirdui Kličiui, Tautos fondo įgaliotiniui Augustinui Kalvaičiui, Kanados Lietuvių fondo įgaliotiniui Izidoriui Mališkai, inventoriaus tvarkytojui Ričardui Simaniūkščiui, jaunimo ir parengimų reikalų vadovams Lilijai Gedvilaitei, Juozui Augaičiui, Edvardui Barisai ir iš Montrealio išvykusiam Algirdui Mažeikai.

Per tuos 18 mėnesių Seimelio prezidiumas padarė 12 posėdžių, taigi maždaug kas pusantro mėnesio. Linkiu, kad sekantis Seimelio prezidiumas susilauktų dar daugiau ir geresnių talkininkų kaip kad mes turėjome.

Ačiū visiems.

Pr. Rudinskas

JAUNIMO VASAROS KELIONĖ

1971 m. vasarą Lietuvių jaunimo informacijos centras organizuoja kelionę aplink Šiaurės Ameriką.

Kelionė bus įvairi ir skirtinga. Planuojama sustoti didesnėse kolonijose, kur bus suruoštos pramogos, suvažiavimai, šokiai ir t.t. Miestuose nakvynes parūpins lietuvių šeimos, o kitur miegosim palapinėse... Tikimės, kad daug jaunimo iš kitur dalyvaus, todėl vartosime tik lietuvių kalbą, nes tai bus vieninteliė bendra kalba.

Užsakytas 42 vietų autobusas, kurį atitinkamai paruošim kelionei. Automobilių skaičius bus apribotas. Kelionėje tikimės drauge turėti jauną gydytoją, automobilių mechaniką, taip pat ir tautinių šokių ir dainų vadovą.

Kiek žinome, tokio masto jaunimo kelionė dar nebuvo suruošta. Taigi prašome visų talkos, idėjų, sumanymų bei pasisakymų.

Asmenys, kurie negalės dalyvauti visoje kelionėje, galės prisijungti pakeliui, Kelionę filmuos Rimas Žukas iš Los Angelės. Kelionei vadovaus Gintaras Karosas iš Bostono ir Vytas Katilius iš Los Angelės.

Kelionė prasidės Bostone birželio 12 d., baigsis rugsėjo gale. Užsitęs maždaug 80 dienų. Dalyvauti galės tik užsiregistravęs jaunimas. Dalyvausime IV dainų šventėje Chicagoje liepos 4-6 dienomis. Bus proga susipažinti su lietuvišku jaunimu, gyvenančiu JAV ir Kanadoje.

Montrealio jaunimas, norįs dalyvauti jaunimo vasaros kelionėje, kviečiamas kreiptis: Lithuanian Youth Information

MYLIMAI MOTINAI

Lietuvoje mirus, liūdesio valandoje mielam sūnui šauliui Marcijonui Juodžiui reiškiame gilią užuojautą.

DLK Algirdo šaulių kuopa Hamiltone

Center, P. O. Box 8992, Boston, Mass. 02114, USA. Tel. (617) 268-5575

Pirmoji ekskursijos sustojimo vieta yra Montrealis, kur birželio 13 d., 7 val. vak., Šv. Kazimiero parapijos salėje ekskursantams yra ruošiamas priėmimas. Visas Montrealio jaunimas yra kviečiamas šiame priėmime dalyvauti.

MLSS

ŠAULIŲ ŠVENTĖ

Gegužės 22-23 d. Montrealy praėjo šaulių ženkle: tą savaitgalį vyko Kanados šaulių rinktinės atstovų suvažiavimas, o Montrealio Mindaugo šaulių kuopa šventė ir savo 15 m. sukaktį.

Į rinktinės atstovų suvažiavimo posėdį įnešus keturių Kanados šaulių kuopų vėliavas, rinktinės pirm. S. Jokubaitis atidaromajame žodyje nurodė, kad tokios šventės demonstruoja šaulių vieningumą ir tikslą stiprinti lietuvių tautinį ir valstybinį atsparumą ne tik narių, bet ir visuomenės tarpe.

Apie ką rašys ir kalbės jaunoji karta, – klausė S. Jokubaitis, – jeigu ne apie mūsų atliekamus darbus savo bendruomenei ir savo tautai. Dėl to šauliai esą ne tik naudingi, bet ir reikalingi. Šauliai Lietuvos valstybės atstatymą remia ne tik žodžiais, bet ir darbais, jie padeda jaunimą išlaikyti fiziškai ir morališkai stiprų.

Baigdamas S. Jokubaitis palinkėjo, kad meilė protėvių žemei jaunimą išlaikytų tol, kol sostinėje Vilniuje vėl suplevėsuos lietuviškoji trispalvė ...

KLB Montrealio Seimelio prezidiumo pirm. S. Piečaitienė suvažiavusius šaulius pasveikino visų montrealiečių vardu ir išreiškė viltį, kad montrealiečiai suvažiavusiem bus gerais ir vaišingais šeimininkais. Sveikinimo žodžius, be to, tarė NL redaktorius R. E. Maziliauskas, savanorių-kūrėjų skyriaus pirm. J. Viliušis, ramovėnų skyr. pirm. P. Keturka. Tėv. K. Raudeliūnas visus pakvietė susikaupti ir tarė keletą žodžių visų mirusių ir žuvusių šaulių atminimui.

Po iškilmingosios dalies sekė rinktinės darbo posėdis.

Vakare AV salėje prieš banketą įvyko Mindaugo šaulių kuopos sukakties minėjimo iškilmingas aktas, kurį pradėjo kuopos pirm. Ignas Petrauskas, vakarą pravesti pakviesdamas S. Kęsgailą.

Susirinkusiems buvo pristatytas šaulių sąjungos c. v-bos pirm. V. Tamošiūnas, Kanados rinktinės pirm. S. Jokubaitis bei būsimasis rinktinės pirm. S. Jokubickas. Sveikinimo žodžius tarė AV par. klebonas tėv. L. Zaremba, KLB Montrealio Seimelio prezidiumo pirm. S. Piečaitienė, savanorių-kūrėjų skyr. pirm. J. Viliušis, jūrų šaulių c. v-bos pirm. S. Vitkus, Bostono naujosios šaulių kuopos vardu J. Stašaitis, Hamiltono š. kp. pirm. P. Kanopa, ramovėnų sk. pirm. P. Keturka, Montrealio jūrų šaulių pirm. J. Zavys. Be to, buvo perskaityti raštu gautieji sveikinimai.

Pirmasis Mindaugo š. kuopos pirmininkas S. Barauskas perskaitė kuopos sukakties minėjimo aktą.

Šaulių žymenimis ir padėkos raštais buvo apdovanoti S. Barauskas, V. Buzienė, J. Jukonienė, O. Mylienė, M. Grinkuvienė, J. Šiaučiulis, I. Petrauskas. Rinktinės vardu apdovanojimus įteikė pirm. S. Jokubaitis ir c. v-bos pirm. V. Tamošiūnas.

Dovanas už laimėjimus šaudymo varžybose gavo A. Jankauskas, I. Petrauskas, J. Sakalauskas, S. Jokubaitis, K. Deksnys. Pereinamoji dovana teko V. Kizerskytei. Dovanas įteikė rinktinės šaudymo vadovas V. Keturakis.

Iškilmingam aktui pasibaigus, šauliai ir svečiai smagiai praleido laiką tarpusavyje bendraudami ir linksmindamiesi. Šaulės moterys visus pavaišino tikrai gardžia šilta vakariene.

Savaitgalis Montrealin sutraukė iš tikrųjų nemaža viešnių ir svečių iš tolimesnių ir artimesnių Amerikos ir Kanados vietovių. Be jau suminėtųjų, suvažiavime ir renginiuose dalyvavo P. ir Z. Jonikiai, O. Adomavičienė, V. Streitas, A. Borchertas, V. Stočkus, S. Kanopienė, S. Petkevičienė, M. Juodis, A. Šukaitis, V. Paulius, S. Senkus, J. Petraitis, Deksnytė, Lukošiūtė, G. Rudienis, J. Vieraitis, S. Lingys ir kt. r.p.

PAŠALPINĖS SUSIRINKIMAS

Vytauto klubo pašalpinės draugijos sekantis susirinkimas klubo patalpose įvyks birželio 4 d., 8 val. vak.

Vasarą pašalpinės d-jos susirinkimai vyks penktadieniais.

SĖKMINGA PARODA

Dail. Vytas Remeika Petawawos, Ont., karininkų ramovėje suruošė savo darbų parodą. Per 30 paveikslų paroda praėjo su dideliu pasisekimu.

LANKĖSI TORONTE

M. ir V. J. Jonynai praeitą savaitgalį viešėjo Toronte, kur dalyvavo Aušros gimnazijos buvusių mokinių susitikime.

KONCERTUOS LOS ANGELES

Solistė Gina Čapkauskienė birželio 20 d. koncertuos Los Angeles, JAV. Lietuvių dienų proga ruošiamame koncerte solistė atliks solo partiją B. Budriūno kantatoje "Lietuvos šviesos keliu". Kantata bus atliekama ir dainų šventėje Chicagoje.

LANKOSI TĖVYNĖJ

Keturiasdešimt metų išgyvenusi Kanadoje, Lietuvon pasisvečiuoti išvyko Kazimiera Jokubauskienė.

PAMINĖTA SUKAKTIS

Marijos ir Petro Girdžių 25 m. vedybinio gyvenimo sukaktis buvo iš tikrųjų didelio būrio draugų ir bičiulių iškilmingai paminėta AV parapijos salėje gegužės 29 d.

M. ir P. Girdžiai yra ilgamečiai NL skaitytojai ir rėmėjai, išaugino tris dukras ir sūnų ir turi didelį nuoširdžių draugų būrį. Petras Girdžius yra buvęs AV parapijos komiteto pirmininku.

Sukaktinį vakarą suruošė P. Bendžaitienė, A. Viskantas, A. Vaupšas. A. Sibitienė, J. Šeidys ir Nijolė Girdžiūtė.

Vakarą pravedė A. Vaupšas.

PERKELTAS Į KVEBEKĄ

Kanados kariuomenės leitenantas L. K. Baršauskas iš Calgario perkeltas į Valcartier įgulą Kvebeke.

GAUSIOS IŠLEISTUVĖS

Praeitą antradienį Montrealio aerodrome Dorvaly susirinko iš tiesų labai gausus lietuvių būrys išleisti ekskursijos į Lietuvą. Ekskursijoje dalyvavo eilė žinomų ir populiarių Montrealio lietuvių.

J. A. VALSTYBĖSE

V. K. JONYNO PARODA

Brooklyne atidaryta apžvalginė dail. V. K. Jonyno kūrybos paroda, kurioje išstatyta apie 150 darbų.

Paroda skirta atžymėti dailininko 40 kūrybos metų sukaktį.

ŽEMELAPIS NEMOKAMAI

Taip, nemokamai. Tai sieninis Lietuvos žemėlapis, spausdintas keturiomis spalvomis, 24" x 20" formato.

Žemėlapyje sužymėti Lietuvos ežerai ir upės, miškai, miestai, miesteliai ir mažesnės gyvenvietės. Kiekviename lietuvio bute toks žemėlapis yra reikalingas ir būtinas, ypač ten, kur auga jauni lietuviukai -- juk jiems ne tik reikalinga, bet ir smalsu smulkiau susipažinti su savo tėvų krašto geografija.

"Nepriklausoma Lietuva" šitą spalvotą Lietuvos žemėlapį nemokamai išsiųs visiems naujiems laikraščio prenumeratoriams arba tiems, kurie suras naują NL prenumeratorių ir atsiųs prenumeratos mokestį.

Vadinasi, nemokamai gauti Lietuvos žemėlapį iš tiesų nėra sunku. Pakanka tik pakalbinti savo kaimyną laikraštį užsiprenumeruoti, atsiųsti prenumeratos mokestį, o mes bematant Jums išsiųsime žemėlapį.

Pasinaudokitė čia spausdinama anketa:

NL administracijai,
Nepriklausoma Lietuva
7722 George Street,
La Salle 690, Que.,
Ganada.

Prašau man siuntineti Nepriklausomą Lietuvą šiuo adresu:

_____

_____

_____

Keturių spalvų Lietuvos žemėlapį prašau išsiųsti šiuo adresu:

_____

_____

_____

Pridedu $..... kaip 12 mėnesių prenumeratos mokestį.

Metinė NL prenumerata: Kanadoje $7.50, kitur $8.00.
Remėjo prenumerata $ 12.00.

PARDAVIMAS

Parduodamas DLK Vytauto klubo pastatas, 2159-61 St. Catherine Street E. Montreal.
Teirautis: Tel: 522-2353
arba 728-1508

Belle
CHRYSLER PLYMOUTH INC.
1400 LABELLE BLVD. LAVAL, QUE.

Alfonsas Scerba

Lietuvis atstovas, per kurį galima įsigyti naują ar naudotą automobilį su garantija iki 5-rių metų.

* * *

VALIANT
DUSTER
BARACUDA
SATELLITE
SIMCA

TEL. 681-1641

KRONIKA

IŠVYKO
V. P. ZUBAS

Praeitą savaitę į Fidži salas išvyko Vytautas P. Zubas.

Kaip patarėjas architektūros srityje V. P. Zubas į neseniai nepriklausoma valstybe tapusia Fidži buvo deleguotas Britų Bendruomenės Sekretoriato per Kanados užs. reik. ministeriją Otavoje. Sutartį dirbti Fidži sostinėje Suwoje V. P. Zubas pasirašė dviem metams. Netrukus į Fidži išvyks ir jo žmona dail. A. Zubienė.

Rima Zubaitė, šįmet baigianti gimnaziją, ateinančiais metais gamtos mokslus studijuoti pradės St. Michaels kolegijoje Toronte.

PROF. SENNAS
ŠVEICARIJOJ

Buv. Pensilvanijos universiteto profesorius Alfredas Sennas, ilgesnį laiką išbuvęs Šveicarijoje, vadovavo lietuvių kalbos kursui Fribourgo universitete. Gegužės mėn. profesorius skaitė paskaitas apie lietuvių kalbos žodingumą ir darybą Berno ir Zūricho universitetuose.

Berno universitete šiuo metu lietuvių kalbą dėsto dr. J. P. Locher. ag

DALYVAUJA
PARODOSE

Elena Gaputytė, Montrealyje gyvenusi ir studijavusi dailininkė, su 16 savo skulptūros darbų dalyvavo parodoje, kurią Londone, Didž. Britanijoje, surengė Kanados informacijos tarnyba Canada House patalpose. Be E. Gaputytės, parodoje dalyvavo kanadiečiai dailininkai David Partridge ir Sam Kritzan.

Birželio 6 d. E. Gaputytė savo darbus išstatys parodoj, kuri vyks Suffolke, Didž. Britanijoje.

Elena Gaputytė vadovauja skulptūros klasei Digby Stuart kolegijoje Londone.

APIE DETEKTYVINĮ
ROMANĄ

Rašytojas Kazys Almėnas savo straipsnyje "Ar reikia lietuviško detektyvinio romano?" kelia reikalą kurti lietuvišką pramoginę literatūrą, kurią jis griežtai skiria nuo tikrosios, rimtosios literatūros.

Straipsnis išspausdintas "Literatūroje ir mene".

TV ĮTAKA
KALBAI

Lietuvos Kraštotyrininkų draugijos lietuvių kalbos sekcijos susirinkimas, dalyvaujant filologėms E. Grineveckienei ir V. Vaitkevičiūtei bei televizijos ir radijo komiteto darbuotojams D. Bulavai ir K. Pūrai, buvo iškelta milžiniška televizijos ir radijo įtaka lietuvių bendrinės kalbos formavimuisi. Diskutuota, kaip televizija ir radijas kartu su kalbininkais galėtų pagerinti kalbos kultūros darbą.

• LB Saarlouis-Beaumarais apyl. valdybon išrinkti: pirm. A. Palavinskas, sekr. ir ižd. V. Rainys, kontrolierė S. Nagelienė.

Clevelando sceninių šokių grupė Waterburyje pirmą kartą atliko choreografinį vaizdelį "Duktė". Nuotraukoje: N. Mainelytė, I. Raulinaitytė ir M. Idzelytė. "Duktė" yra dalis naujos Grandinėlės programos, kurios premjera bus 1972 m. pradžioje. Naujieji šokėjų rūbai – Ald. Bobėnaitės-Vaitonienės. Grandinėlei vadovauja L. Sagys.

ĮSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
SAVARANKIŠKAS AGENTAS
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti QUEBEC'O ir ONTARIO provincijose
3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545
Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Santaupas į „Litą"
"LITAS" Moka:
Už einam. s-tas 5%
"Litas" nieko neima už Tamstų išrašytus čekius ir juos kas mėnesį grąžina paštu. Palūkanas prirašo kas trys mėnesiai.
Už taupom. s-tas 6%
Priedu duoda gyvybės apdrauda iki $2,000 santaupų sumos. Palūkanas skaičiuoja mėnesiniai ir prirašo metų gale.
Už termin. indelius:
1 metų 6.¼%
2 metų 6.¾%
Palūkanas prirašo: balandžio 15 ir spalio 15 d.
Pinigų išėmimas nesuvaržytas iš visų sąskaitų.
Palyginkite šias palūkanas su Tamstų dabar gaunamomis palūkanomis kitur ir padarykite reikiamas išvadas.

BIRŽELIO 20 D., SEKMADIENĮ, P. SKRUIBIO ŪKYJE PIRMOJI
gegužinė!
• ŠOKIAI
• BUFETAS
• UŽKANDŽIAI
• PRAMOGOS
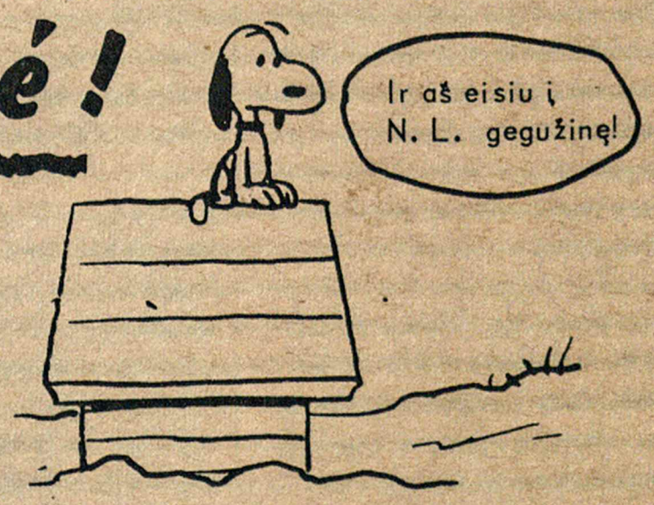

RENGIA NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖS VALDYBA

nepriklausoma lietuva

Nepriklausoma Lietuva is published weekly by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, La Salle 690, P.Q. R. E. Maziliauskas, Editor. F. P. Paukstaitis, Bus. Manager. Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, P.Q.

Bendradarbiu ir korespondentu spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos ir leidėju nuomonei. Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Neišspausdinti rankraščiai autoriams grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį leidykla ir redakcija neatsako.

Metinė prenumerata Kanadoje $7.50, visur kitur $8.00. Atskiras numeris 25¢. Rėmėjo prenumerata $12.00. Adreso pakeitimas 25¢.

Redakcijos ir administracijos adresas:
7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, P.Q.
Tel. (514) 366 6220